AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ

SOSİAL, İQTİSADİ İNKİŞAF

9

YANVAR-SENTYABR

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

M Ü N D Ə R İ C A T

I	**MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR**	**5**
	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkənin iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri	**5**
II	**REAL SEKTOR**	
	Ümumi daxili məhsul	12
	Sənaye	15
	Tikinti	40
	Kənd təsərrüfatı	47
	Nəqliyyat	53
	İnformasiya və rabitə	58
	İstehlak bazarı	59
	Əmtəə bazarı	60
	İctimai iaşə xidmətləri	66
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	68
	Qiymət indeksləri	72
	Kredit qoyuluşları	87
	Məşğulluq və işsizlik	89
III	**DÖVLƏT SEKTORU**	
	Dövlət büdcəsi	92
IV	**XARİCİ SEKTOR**	
	Xarici ticarət	97
V	**İNSTİTUSİONAL DƏYİŞİKLİKIƏR**	
	Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası	106
VI	**SOSİAL SEKTOR**	
	Əhalinin gəlirləri	128
	Əməkhaqqı	129
	Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi	130
	Demoqrafik vəziyyət	132
	Metodoloji izahatlar	**139**

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 9
15 oktyabr 2024-cü il

2024-cü İLİN YANVAR-SENTYABR AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADİ VƏ SOSİAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 92,8 milyard manatlıq və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,7 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Ötən ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər istehsalı 0,9 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,1 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 37,1 faizi sənaye, 9,6 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,0 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 6,3 faizi tikinti, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 19,2 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,2 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 9102,9 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 47,8 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmiş, 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 0,6 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 8,7 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 64,0 faizi mədənçıxarma sektorunda, 30,2 faizi emal sektorunda, 4,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 1,0 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 4,0 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,2 faiz artmışdır.

Emal sektorunda avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 53,4 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 47,4 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 42,9 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 38,1 faiz, mebel istehsalı 35,8 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 34,1 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 29,9 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 23,0 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 22,9 faiz, içkilərin istehsalı 19,9 faiz, ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı 19,2 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 12,9 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 9,6 faiz, kağız və karton istehsalı 8,2 faiz, qida məhsullarının istehsalı 7,0 faiz, neft məhsullarının istehsalı 2,8 faiz artmış, geyim istehsalı 0,1 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 1,6 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 7,6 faiz, sair sənaye məhsullarının istehsalı 7,8 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 10,4 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 23,1 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 40,1 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 52,8 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 1,0 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 9,1 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 oktyabr 2024-cü il vəziyyətinə 911,2 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin yığımı davam edir. Oktyabr ayının 1-nə kimi qarğıdalı da daxil olmaqla tarlalardan 3134,0 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,1 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 1712,9 min ton (1,1 faiz çox) tərəvəz, 892,3 min ton (9,1 faiz az) kartof, 794,4 min ton (0,9 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 490,0 min ton (12,0 faiz çox) bostan məhsulları, 170,9 min ton (6,3 faiz az) üzüm, 86,1 min ton

(80,6 faiz çox) şəkər çuğunduru, 29,9 min ton (12,4 faiz çox) günəbaxan, 19,7 min ton (38,1 faiz çox) pambıq, 4,1 min ton (43,1 faiz çox) tütün, 997,5 ton (3,7 faiz çox) yaşıl çay yarpağı yığılmışdır.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında diri çəkidə 429,0 min ton ət, 1694,2 min ton süd, 1755,8 milyon ədəd yumurta, 14,8 min ton yun, 239,4 ton barama istehsal olunmuşdur. 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə ət istehsalı 1,0 faiz, süd istehsalı 0,7 faiz, yumurta istehsalı 5,6 faiz artmış, yun istehsalı 1,9 faiz, barama istehsalı 32,9 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 0,8 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 1,4 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 0,3 faiz artmışdır.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında **əsas kapitala** 12711,1 milyon manat məbləğində, yaxud əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,9 faiz az investisiya yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 8,4 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi isə 1,6 faiz azalmışdır. İstifadə olunmuş investisiyanın 6302,0 milyon manatı və ya 49,6 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 4743,8 milyon manatı (37,3 faizi) xidmət sahələrinə, 1665,3 milyon manatı (13,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların 10578,7 milyon manatını və ya 83,2 faizini daxili investisiyalar təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların 9193,0 milyon manatı və ya 72,3 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 173,3 milyon ton **yük** və 1486,9 milyon **sərnişin** daşınmışdır. 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 4,0 faiz, sərnişin daşınması isə 9,0 faiz artmışdır. Yüklərin 59,2 faizi avtomobil, 28,9 faizi boru kəməri, 8,0 faizi dəmir yolu, 3,7 faizi dəniz, 0,2 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır. Sərnişinlərin

88,1 faizi avtomobil, 11,3 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 2555,2 milyon manatlıq xidmətlərin 73,4 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 12,3 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 84,3 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 42700,4 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 9068,8 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 3,6 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 8,3 faiz faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 23468,6 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 19231,8 milyon manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 30212,3 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 17448,4 milyon dollarını və ya 57,8 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 12763,9 milyon dollarını (42,2 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 4684,5 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 2,3 faiz, real ifadədə 5,2 faiz, o cümlədən idxal 2,2 faiz, ixrac isə 7,0 faiz azalmışdır.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 1,4 faiz, real ifadədə 12,0 faiz azalaraq 2179,9 milyon dollar təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında **istehlak qiymətləri indeksi** 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 101,5 faiz, o cümlədən qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə

100,4 faiz, qeyri-qida malları üzrə 101,4 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 103,3 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında muzdlu işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,0 faiz artaraq 997,1 manat təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,1 faiz artaraq 61,6 milyard manat olmuşdur.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında **dövlət büdcəsinə** 27737,0 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 25174,3 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 2562,7 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2024-cü il sentyabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 27649,4 milyon manat təşkil etmiş, onun 23303,5 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 1,7 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2024-cü il sentyabr ayının 1-nə 14185,5 milyon manat olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya –1,85 manata, 100 Türk lirəsinə –5,27 manata, 100 Rusiya rubluna –1,89 manata bərabər olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında **əhalinin sayı** 28833 nəfər və ya 0,3 faiz artaraq 2024-cü il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə 10209603 nəfərə çatmışdır.

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları, faktiki	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	**92 829,5**	**104,7**	**100,8**
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	61 393,0	107,1	103,0
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	**9 102,9**	**104,2**	**100,2**
Sənaye məhsulu, milyon manat	**47 777,0**	**101,3**	**98,9**
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	13 674,8	108,7	106,1
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	**12 711,1**	**96,1**	**121,3**
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	8 627,8	98,4	123,2
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	761,9	111,9	72,4
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	**10 418,5**	**100,8**	**103,0**
o cümlədən: bitkiçilik	5 537,3	100,3	102,5
heyvandarlıq	4 881,2	101,4	103,5
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	**173,3**	**104,0**	**105,9**
Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, milyon sərnişin	**1 486,9**	**109,0**	**117,1**
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	**2 555,2**	**112,3**	**114,7**
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	**42 700,4**	**103,6**	**103,3**
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	**9 068,8**	**108,3**	**115,3**
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	**27 737,0**	**125,6**	**98,6**
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	**25 174,3**	**108,4**	**113,4**
Dövlət büdcəsinin profisiti, milyon manat	**2 562,7**	**x**	**x**
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	**61 587,0**	**106,1**	**113,8**
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	**6 039,2**	**105,6**	**113,1**

…ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2024-cü il 01 sentyabr vəziyyətinə, milyon manat	**14 185,5**	**112,8**	**115,9**
Kredit qoyuluşları, 2024-cü il 01 sentyabr vəziyyətinə, milyon manat	**27 649,4**	**123,0**	**117,5**
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	473,1	88,5	81,0
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	**997,1***	**108,0****	**111,3*****
İstehlak qiymətlərinin indeksi[1)]	**x**	**101,5**	**110,9**
Əhalinin sayı, 2024-cü il 01 sentyabr vəziyyətinə, min nəfər	**10209,6**	**100,5**	**100,6**
Xarici ticarət dövriyyəsi[2)], milyon ABŞ $			
faktiki qiymətlərlə	**30 212,3***	**97,7****	**86,8*****
müqayisəli qiymətlərlə	**x**	**94,8****	**104,1*****
o cümlədən: **ixrac**			
faktiki qiymətlərlə	17 448,4*	88,2**	73,9***
müqayisəli qiymətlərlə	x	93,0**	103,1***
ondan **qeyri neft-qaz ixracı**			
faktiki qiymətlərlə	2 179,9*	98,6**	114,6***
müqayisəli qiymətlərlə	x	88,0**	110,6***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	12 763,9*	114,5**	125,7***
müqayisəli qiymətlərlə	x	97,8**	106,9***

Qeyd:

*   2024-cü ilin yanvar-avqust ayları.

**   2024-cü ilin yanvar- avqust ayları 2023-cü ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən.

*** 2023-cü ilin yanvar- avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən.

[1)] 2024-cü ilin sentyabr ayı üzrə **illik** (2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən) istehlak qiymətləri indeksi 103,5 faiz təşkil etmişdir.

[2)] Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul istehsalı

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkədə 92829,5 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 4,7 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 0,9 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,1 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 37,1 faizi sənaye, 9,6 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,0 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 6,3 faizi tikinti, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 19,2 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,2 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 9102,9 manata bərabər olmuşdur.

Cədvəl 2

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-sentyabr		2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə
	2024	2023*)	
Ümumi Daxili Məhsul	**92829,5**	**91489,4**	**104,7**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	5968,3	5800,6	100,7
Sənaye	34444,9	37780,9	101,3
o cümlədən: mədənçıxarma sənayesi	27508,3	31550,0	100,2
emal sənayesi	5755,7	5095,6	108,1
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	961,7	934,9	101,0
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	219,2	200,4	109,1
Tikinti	5804,0	4980,4	118,2
Ticarət: nəqliyyat vasitələrinin təmiri	8920,5	8622,9	103,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	6499,0	5702,0	116,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	2242,3	1996,9	110,6
İnformasiya və rabitə	1632,0	1447,5	112,3
Digər sahələr	17861,2	16590,8	103,2
Məhsula və idxala xalis vergilər	**9457,3**	**8567,4**	**108,6**

*) 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Cədvəl 3

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-sentyabr		2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə
	2024	2023*)	
Ümumi Daxili Məhsul	**92829,5**	**91489,4**	104,7
o cümlədən: neft-qaz sektoru	31436,5	34886,9	100,9
qeyri neft-qaz sektoru	61393,0	56602,5	107,1

*) 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

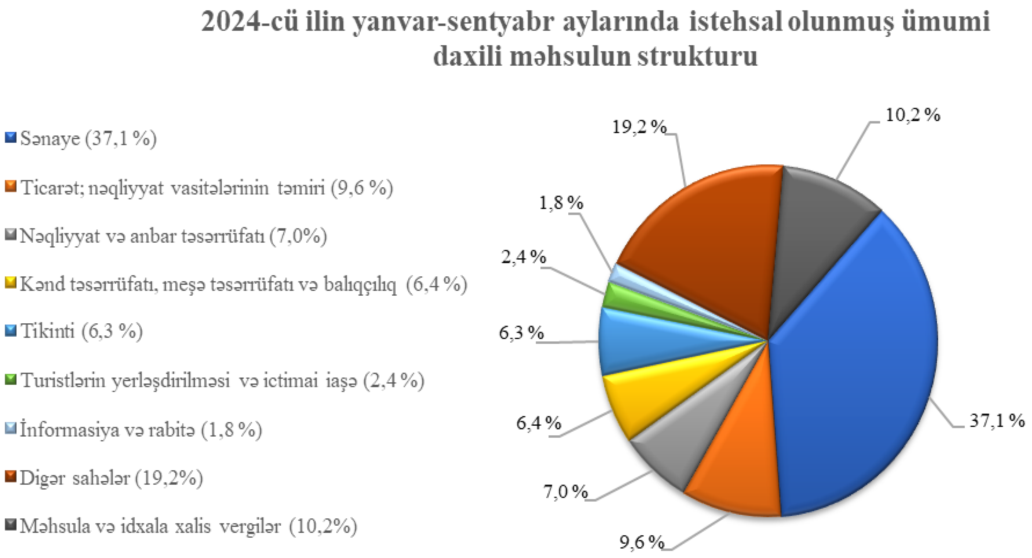

Sənaye

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 47,8 milyard manatlıq və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,3 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmiş, məhsul istehsalı neft-qaz sektorunda 0,6 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 8,7 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 64,0 faizi mədənçıxarma, 30,2 faizi emal, 4,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 1,0 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 81,1 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 89,6 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 10,4 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
2023-cü il		
Yanvar	100,6	95,7
Fevral	90,0	97,2
Mart	93,0	96,8
Aprel	93,5	97,6
May	113,0	98,1
İyun	93,0	98,4
İyul	104,6	98,4
Avqust	103,0	99,3
Sentyabr	86,0	98,9
Oktyabr	99,9	98,4
Noyabr	116,3	99,0
Dekabr	110,0	98,9
2024-cü il		
Yanvar	101,1	98,5
Fevral	93,1	100,1
Mart	93,8	100,9
Aprel	90,5	100,6
May	113,2	100,4

…ardı

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
İyun	96,6	100,9
İyul	107,7	101,7
Avqust	89,9	100,6
Sentyabr	100,1	101,3

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı 32,7 faiz, aralıq istehlak məhsullarının istehsalı 11,5 faiz, qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı 10,7 faiz, enerji məhsullarının istehsalı 0,6 faiz artmış, istehsal vasitələrinin istehsalı isə 8,0 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Sənaye – cəmi	**107,8**	**101,3**
Aralıq istehlak məhsullarının istehsalı	117,9	111,5
Uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı	150,3	132,7
Qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı	120,0	110,7
İstehsal vasitələrinin istehsalı	110,9	92,0
Enerji məhsullarının istehsalı	106,8	100,6

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 oktyabr 2024-cü il vəziyyətinə 911,2 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 54,2 faizi Bakı, 15,6 faizi Sumqayıt, 2,9 faizi Gəncə, 2,0 faizi Şirvan şəhərlərinin, 1,6 faizi Naxçıvan Muxtar

Respublikasının, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 70,6 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 30,6 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,6 faiz artmışdır.

Cədvəl 6

Mədənçıxarma sənayesi üzrə istehsalın həcmi

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Mədənçıxarma sənayesi	**30594,5**	**100,6**
Xam neft və təbii qaz hasilatı	28254,2	100,5
Metal filizlərinin hasilatı	220,4	86,2
Mədənçıxarma sənayesinin digər sahələri	185,3	128,8
Mədənçıxarma sənayesi sahəsinə xidmətlərin göstərilməsi	1934,6	105,0

Sahənin əsas məhsulu olan əmtəəlik neft hasilatı 21,6 milyon ton, əmtəəlik təbii qaz hasilatı isə 28,3 milyard kub metr təşkil etmişdir. Əmtəəlik neft hasilatı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,0 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,2 faiz artmışdır.

Cədvəl 7

Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	21668,8	95,9	207,3
ondan əmtəəlik	21623,2	96,0	207,3
Təbii qaz, milyon kub metr	37117,9	103,4	-
ondan əmtəəlik	28255,1	105,2	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis konsentratı, ton	112,0	5,3	25,9
Gümüş, kq	2308,0	76,2	663,5
Qızıl, kq	1752,1	101,2	302,3
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	527,0	2,3 d.	-
Gips və anhidrit, min ton	382,5	108,1	26,9
Tikinti qumu, min ton	946,5	135,2	11,7
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı və çaxmaq daşı, min ton	2817,7	161,8	93,5
Bentonit, min ton	164,1	163,1	118,2
Duz, ton	66139,5	119,8	85,1

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

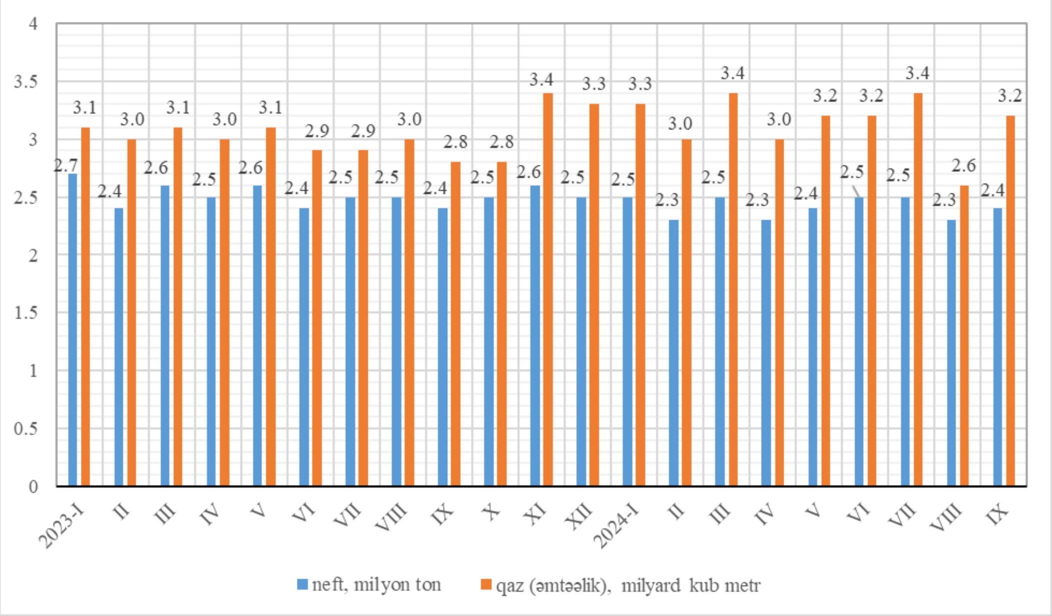

Emal sənayesi

Emal sənayesində 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 14442,4 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 8

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2023-cü il		
Yanvar	95,9	98,6
Yanvar-fevral	102,0	106,6
Yanvar-mart	103,0	104,4
Yanvar-aprel	110,4	106,2
Yanvar-may	114,4	108,3
Yanvar-iyun	113,1	107,7
Yanvar-iyul	111,2	108,7
Yanvar-avqust	109,9	108,2

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
Yanvar-sentyabr	109,4	108,3
Yanvar-oktyabr	109,6	109,7
Yanvar-noyabr	109,8	110,6
Yanvar-dekabr	109,8	111,2
2024-cü il		
Yanvar	107,3	117,7
Yanvar-fevral	113,7	118,1
Yanvar-mart	110,0	112,9
Yanvar-aprel	110,7	114,0
Yanvar-may	109,5	111,0
Yanvar-iyun	107,4	110,9
Yanvar-iyul	107,2	110,8
Yanvar-avqust	107,6	110,4
Yanvar-sentyabr	108,1	111,4

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

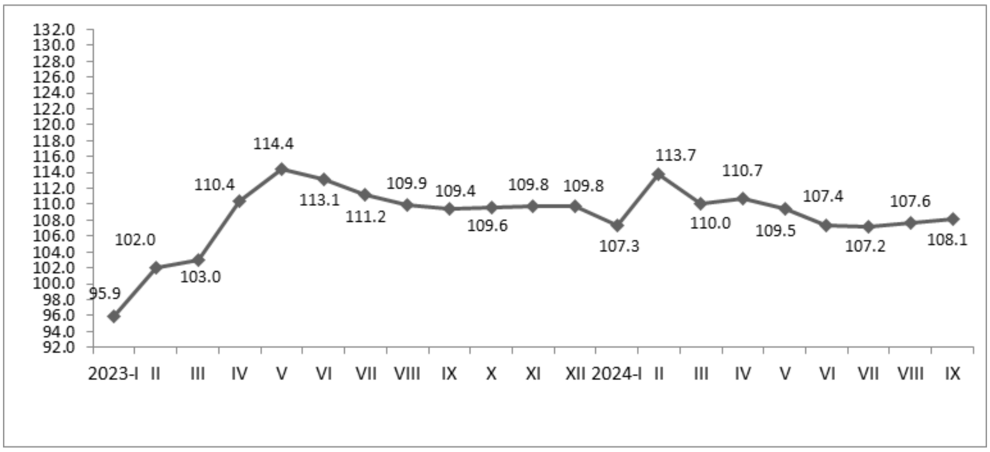

Cədvəl 9

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Emal sənayesi –cəmi	**14442,4**	**108,1**
o cümlədən: qida məhsullarının istehsalı	3554,7	107,0
içki istehsalı	628,7	119,9
tütün məmulatlarının istehsalı	583,0	112,9
toxuculuq sənayesi	204,4	92,4
geyim istehsalı	87,5	99,9
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	24,5	98,4
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı	18,6	119,2
kağız və karton istehsalı	163,9	108,2
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	98,5	76,9
neft məhsullarının istehsalı	3913,4	102,8
kimya sənayesi	1215,8	109,6
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	16,3	147,4
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	392,5	123,0
tikinti materiallarının istehsalı	1039,5	122,9
metallurgiya sənayesi	730,5	129,9
hazır metal məmulatlarının istehsalı	295,0	138,1
kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	29,7	142,9
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	161,9	134,1
maşın və avadanlıqların istehsalı	384,2	59,9
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	167,9	153,4
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	10,2	47,2
mebellərin istehsalı	258,9	135,8
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	65,0	92,2
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	397,8	89,6

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə içki istehsalında 19,9 faiz, tütün məmulatlarının istehsalında 12,9 faiz, qida məhsullarının istehsalında isə 7,0 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından viski, brendi istehsalı 3,3 dəfə, tütün istehsalı 3,1 dəfə, alkoqolsuz içkilərin istehsalı 11,4 faiz, duru bitki yağlarının istehsalı isə 7,6 faiz artmışdır.

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	99,9	124,1	95,8
Yanvar-fevral	112,7	117,9	134,7
Yanvar-mart	113,6	125,1	106,6
Yanvar-aprel	112,2	118,1	109,8
Yanvar-may	113,3	127,4	108,4
Yanvar-iyun	111,9	126,5	107,0
Yanvar-iyul	111,7	126,0	110,0
Yanvar-avqust	111,2	126,7	106,0
Yanvar-sentyabr	110,8	125,7	104,6
Yanvar-oktyabr	110,7	127,2	103,8
Yanvar-noyabr	109,8	127,5	109,6
Yanvar-dekabr	109,2	123,0	112,8
2024-cü il			
Yanvar	108,7	106,3	128,3
Yanvar-fevral	103,9	128,9	99,4
Yanvra-mart	97,4	124,5	115,6
Yanvar-aprel	100,7	127,5	119,2
Yanvar-may	104,1	116,0	118,4
Yanvar-iyun	104,6	114,9	118,0
Yanvar-iyul	106,2	115,8	111,2
Yanvar-avqust	107,1	116,5	111,2
Yanvar-sentyabr	107,0	119,9	112,9

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

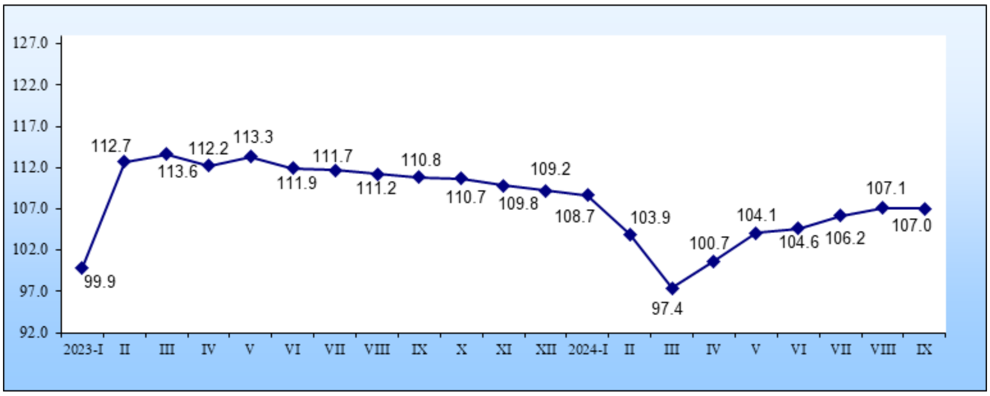

Cədvəl 11

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	22348,9	108,4	52,8
Meyvə şirələri, min dkl	3074,4	92,7	658,5
Meyvə-tərəvəz konservləri, ton	131480,1	95,1	25281,3
Duru bitki yağları, ton	29956,2	107,6	2705,7
Marqarin, ton	35390,0	102,6	4073,0
Qaymaq, xama, ton	7497,2	114,3	0,1
Kərə yağı, ton	22345,4	110,5	64,5
Pendir və kəsmik, ton	41170,0	102,6	19,5
Unlu qənnadı məmulatlar, ton	53908,1	101,0	823,6
Makaron məmulatları, ton	4139,4	109,5	-
Şəkər, qənd, min ton	239,4	91,3	7,3
Şəkərli qənnadı məmulatları, ton	6825,9	74,1	79,7

…ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Çay, ton	9366,6	110,8	95,2
Qida duzu, min ton	64,9	121,1	2,3
İçki məhsulları			
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	39878,4	111,4	384,5
Şirinləşdirilməmiş sular, min dkl	24378,2	127,9	1120,6
Viski, brendi, min dkl	602,5	3,3 d.	122,1
Üzüm şərabı, min dkl	961,9	111,2	664,6
Araq, min dkl	1231,5	131,1	176,7
Pivə, min dkl	4298,6	102,1	256,8
Tütün məmulatları			
Siqaret və siqarlar, milyon ədəd	11980,6	105,9	1278,5
Tütün, ton	3862,2	3,1 d.	808,5

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 316,4 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə geyim istehsalında 0,1 faiz, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında 1,6 faiz, toxuculuq sənayesində isə 7,6 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 12

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	117,5	125,4	2,9 d.
Yanvar-fevral	125,6	117,3	3,7 d.
Yanvar-mart	128,0	98,9	108,2
Yanvar-aprel	140,5	76,8	103,5
Yanvar-may	149,9	71,6	99,6
Yanvar-iyun	148,7	67,1	83,5
Yanvar-iyul	143,0	76,6	80,9
Yanvar-avqust	123,5	86,4	93,3
Yanvar-sentyabr	119,4	83,4	93,4
Yanvar-oktyabr	111,4	87,7	91,2
Yanvar-noyabr	112,7	86,7	88,6
Yanvar-dekabr	108,8	84,8	98,0
2024-cü il			
Yanvar	118,0	127,5	2,1 d.
Yanvar-fevral	106,7	137,1	2,2 d.
Yanvar-mart	109,0	121,1	137,3
Yanvar-aprel	91,4	119,1	125,2
Yanvar-may	88,9	121,3	112,0
Yanvar-iyun	86,1	108,1	104,4
Yanvar-iyul	90,2	103,8	124,5
Yanvar-avqust	89,7	99,6	92,0
Yanvar-sentyabr	92,4	99,9	98,4

Cədvəl 13

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq mahlıcı, ton	36173,4	84,7	13560,4
Pambıq ipliyi, ton	12439,6	98,9	2955,3
Pambıq parçalar, min kv.m	20143,4	108,0	261,5
Pambıq yataq ağları, min ədəd	30,7	166,8	6,2
Xalça və xalça məmulatları, min kv.m	2,6	96,3	5,7
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	575,4	168,1	67,7
İstehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	1707,7	103,9	26,2
Alt geyim, min ədəd	951,9	164,3	16,6
Sair geyim, min ədəd	3661,0	71,7	1584,3
Corab məmulatları, min cüt	2776,5	104,8	50,5
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Emal edilmiş dəri, min kv.m	35,3	97,8	140,0
Ayaqqabı, min cüt	644,4	118,8	33,6

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 3913,4 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,8 faiz artmışdır. Neft məhsullarından mazut istehsalı 5,2 dəfə, ağ neft istehsalı 12,0 faiz, sürtkü yağları istehsalı 10,3 faiz, neft bitumu istehsalı 7,1 faiz artmış, avtomobil benzini istehsalı 0,9 faiz, neft koksu istehsalı isə 10,8 faiz azalmışdır.

Cədvəl 14

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	1070,5	99,1	3,5
Ağ neft, min ton	492,9	112,0	41,2
Qazoyllar (dizel yanacağı), min ton	1752,9	101,1	182,0
Mazut, min ton	26,9	5,2 d.	1,2
Sürtkü yağları, min ton	49,4	110,3	6,8
Maye qazlar, min ton	151,4	84,6	1,7
Neft koksu; neft bitumu və neft məhsullarının digər qrupları, min ton	869,1	105,0	55,2
ondan:			
neft bitumu, min ton	211,9	107,1	14,8
neft koksu, min ton	157,0	89,2	39,3

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 1624,6 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əczaçılıq məhsullarının istehsalı 47,4 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 23,0 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı isə 9,6 faiz artmışdır.

Kimya sənayesi məhsullarından karbamid istehsalı 61,3 faiz, azot istehsalı 12,0 faiz, metanol istehsalı 10,7 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarından polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar istehsalı 3,0 dəfə, məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr istehsalı 45,2 faiz, polietilendən kisə və çantalar istehsalı 25,8 faiz, plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar istehsalı isə 17,8 faiz artmışdır.

Cədvəl 15

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	81,9	54,5	97,4
Yanvar-fevral	82,8	159,4	123,9
Yanvar-mart	88,8	168,8	116,9
Yanvar-aprel	100,9	95,6	112,2
Yanvar-may	108,9	83,6	116,5
Yanvar-iyun	103,1	72,7	116,0
Yanvar-iyul	103,6	86,1	119,5
Yanvar-avqust	106,0	102,8	120,9
Yanvar-sentyabr	108,0	102,9	117,6
Yanvar-oktyabr	108,1	104,6	119,8
Yanvar-noyabr	108,3	101,1	120,4
Yanvar-dekabr	106,9	90,9	118,5
2024-cü il			
Yanvar	98,6	2,8 d.	141,0
Yanvar-fevral	114,7	151,0	128,4
Yanvar-mart	116,7	100,9	126,2
Yanvar-aprel	108,6	106,4	130,5
Yanvar-may	105,1	129,6	125,7
Yanvar-iyun	107,8	153,5	126,7
Yanvar-iyul	108,2	169,1	125,3
Yanvar-avqust	108,7	169,4	123,8
Yanvar-sentyabr	109,6	147,4	123,0

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 16

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Təsirsiz qazlar, min kub metr	33126,3	95,2	84,6
ondan:			
azot, min kub metr	17776,3	112,0	81,0
Lak-boya məmulatları, ton	30161,7	107,2	444,4
Qeyri-üzvi kimyəvi maddələr, ton	24230,0	119,9	5310,0
ondan:			
yod, ton	154,0	99,2	24,9
Üzvi kimyəvi maddələr, min ton	713,1	99,5	21,2
ondan:			
etilen, min ton	114,3	90,1	0,5

…ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
propen (propilen), min ton	107,6	93,1	0,3
metanol (metil spirti), min ton	387,7	110,7	12,5
Etil spirti, min dkl	58,1	180,4	12,7
Gübrə və azot birləşmələri, min ton	472,9	161,3	54,1
ondan:			
karbamid, min ton	472,8	161,3	54,1
İlkin formada plastik kütlə, min ton	219,4	90,3	27,5
ondan:			
polietilen, min ton	107,9	86,4	12,5
Yapışqan və yapışdırıcı maddələr, min ton	92,1	103,1	6,1
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Dərmanlar, min manat	8403,4	113,1	1079,7
Tibbi maskalar, milyon ədəd	1,7	121,4	6,0
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Plastmas çubuqlar, millər və profillər, ton	5602,0	90,3	3,0
Sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqlar, ton	28406,5	114,7	2020,2
Polietilendən kisə və çantalar, ton	14244,8	125,8	302,0
Plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar, min ədəd	144288,6	117,8	16464,3
Polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar, ton	3083,6	3,0 d.	227,0
Döşəmə, divar və tavan üçün plastik kütlədən rulon və ya plitka şəklində örtük, min kv. metr	215,7	113,6	-
Digər plastmasdan tikinti məmulatları, ton	1420,3	78,0	659,0
Məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr, ton	2431,4	145,2	39,3

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsalın ümumi dəyəri 1039,5 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 22,9 faiz artmışdır. Dövr ərzində sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatların istehsalı 57,3 faiz, betondan yığma tikinti konstruksiyalarının istehsalı 36,4 faiz, beton istehsalı 31,9 faiz, asfalt istehsalı 18,2 faiz, sement istehsalı isə 12,1 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

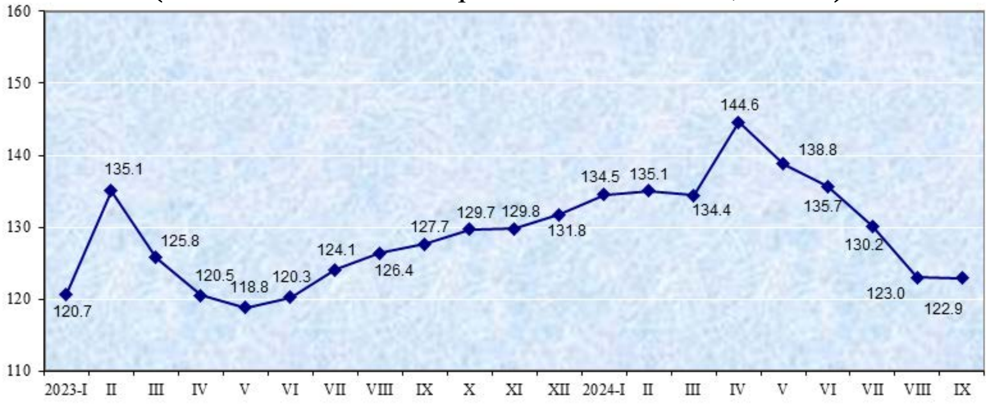

Cədvəl 17

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti şüşəsi, min kv. metr	7610,4	114,3	1571,9
Tikinti kərpicləri, min kub metr	445,6	103,1	1,9
Sement klinkerləri, min ton	3308,3	118,9	289,0
Sement, min ton	3065,7	112,1	86,1

…ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Əhəng, min ton	23,6	62,9	5,5
Gips məmulatlar, min ton	89,0	96,4	9,2
ondan:			
tikinti gipsi, min ton	70,3	113,4	2,0
Sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatlar, min ton	114,7	157,3	15,9
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	28,5	136,4	-
Beton, min ton	3711,5	131,9	-
Asfalt, min ton	64,4	118,2	-

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 1025,5 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində 38,1 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalında isə 29,9 faiz artım müşahidə olunmuşdur. 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında metallurgiya sənayesi üzrə mis məftilin istehsalı 5,1 dəfə, alüminium məmulatlarının istehsalı 65,7 faiz, armatur istehsalı 32,1 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsi üzrə metaldan sair məmulatların istehsalı isə 24,1 faiz artmışdır.

Cədvəl 18

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2023-cü il		
Yanvar	62,3	75,5
Yanvar-fevral	64,6	95,8
Yanvar-mart	55,8	98,7
Yanvar-aprel	58,6	93,8

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
Yanvar-may	62,1	109,7
Yanvar-iyun	66,3	121,5
Yanvar-iyul	68,9	119,1
Yanvar-avqust	69,3	117,0
Yanvar-sentyabr	71,1	113,7
Yanvar-oktyabr	74,6	123,0
Yanvar-noyabr	77,8	119,2
Yanvar-dekabr	81,1	130,1
2024-cü il		
Yanvar	148,7	118,3
Yanvar-fevral	175,9	97,6
Yanvar-mart	149,7	99,9
Yanvar-aprel	155,0	112,6
Yanvar-may	136,5	110,2
Yanvar-iyun	132,0	113,9
Yanvar-iyul	129,2	119,5
Yanvar-avqust	127,7	123,3
Yanvar-sentyabr	129,9	138,1

Cədvəl 19

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	290,2	121,8	14,6
Armatur, min ton	317,1	132,1	25,2
Polad borular, min ton	68,0	29,2	0,1
Emal edilməmiş qurğuşun, alüminium, sink, nikel və s., min ton	18,0	70,3	4,5
Alüminium məmulatları, ton	47435,3	165,7	2753,4
Mis məftil, ton	461,7	5,1 d.	-

…ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Metaldan konstruksiyalar, ton	17233,6	96,4	11986,8
İzolyasiyası olmayan çoxnaqilli məftil, troslar və oxşar məmulatlar, ton	7048,8	113,8	-
Metaldan sair məmulatlar, ton	18965,0	124,1	59,7

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 191,6 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 42,9 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı isə 34,1 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə noutbukların istehsalı 3,2 dəfə, güc transformatorlarının istehsalı 78,9 faiz, ölçmə cihazlarının istehsalı isə 26,8 faiz artmışdır.

Cədvəl 20

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2023-cü il		
Yanvar	144,6	130,9
Yanvar-fevral	104,9	125,8
Yanvar-mart	135,7	108,7
Yanvar-aprel	2,6 d.	101,5
Yanvar-may	2,1 d.	102,4
Yanvar-iyun	188,9	106,4
Yanvar-iyul	2,0 d.	99,8
Yanvar-avqust	180,4	99,3
Yanvar-sentyabr	160,2	103,1

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
Yanvar-oktyabr	165,0	107,8
Yanvar-noyabr	174,3	110,3
Yanvar-dekabr	88,1	116,2
2024-cü il		
Yanvar	167,9	124,9
Yanvar-fevral	116,2	118,3
Yanvar-mart	107,9	116,8
Yanvar-aprel	131,3	117,7
Yanvar-may	137,5	122,2
Yanvar-iyun	174,4	118,5
Yanvar-iyul	173,6	133,9
Yanvar-avqust	172,2	139,9
Yanvar-sentyabr	142,9	134,1

Cədvəl 21

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı			
Noutbuklar, ədəd	1629	3,2 d.	-
Stolüstü kompüterlər, ədəd	1009	29,7	-
Ölçmə cihazları, min ədəd	374,4	126,8	12,7
Elektrik avadanlıqlarının istehsalı			
Güc transformatorları, ədəd	721	178,9	-
Elektrik tənzimləyici cihazlar, ədəd	3888	79,6	-
Digər elektrik naqilləri, ton	8048,1	112,8	910,3
Məişət soyuducuları və dondurucuları, ədəd	520	71,9	39

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 562,3 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 53,4 faiz artmış, maşın və avadanlıqların istehsalı 40,1 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 52,8 faiz azalmışdır. 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 3623 ədəd və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1513 ədəd çox minik avtomobili istehsal olunmuşdur. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə traktorların istehsalı 14,8 faiz azalmışdır.

Cədvəl 22

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	180,3	107,9	76,5
Yanvar-fevral	110,4	2,1 d.	77,0
Yanvar-mart	125,4	2,1 d.	99,6
Yanvar-aprel	123,5	169,2	72,7
Yanvar-may	109,0	132,9	69,4
Yanvar-iyun	110,9	134,9	81,2
Yanvar-iyul	120,0	138,7	83,0
Yanvar-avqust	114,9	152,1	82,3
Yanvar-sentyabr	121,1	131,2	78,9
Yanvar-oktyabr	130,2	133,9	83,8
Yanvar-noyabr	137,4	152,1	90,1
Yanvar-dekabr	177,7	148,1	95,9
2024-cü il			
Yanvar	100,0	154,1	33,5
Yanvar-fevral	84,8	130,7	49,6
Yanvar-mart	80,5	99,6	54,9
Yanvar-aprel	83,2	122,5	72,7
Yanvar-may	80,5	131,3	81,6

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
Yanvar-iyun	72,5	148,0	52,0
Yanvar-iyul	71,3	149,9	54,8
Yanvar-avqust	70,4	136,7	47,4
Yanvar-sentyabr	59,9	153,4	47,2

Cədvəl 23

Maşın və avadanlıqların, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.10.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maşın və avadanlıqların istehsalı			
Nasoslar, ədəd	4633	107,7	322
ondan:			
ştanqlı quyu nasosları, ədəd	4558	112,7	266
Kran, qapaq və klapanlar, ton	154,0	82,0	81,5
ondan:			
fontan armaturu, ton	32,4	67,6	-
Traktorlar, ədəd	461	85,2	11
Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı			
Minik avtomobilləri, ədəd	3623	171,7	590
Yük avtomobilləri, ədəd	394	100,8	47

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorları

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 2278,2 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmişdir.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 461,9 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 24

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	2278,2	101,0
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	461,9	109,1

Cədvəl 25

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı		
Elektrik enerjisi, mln. kVt.s	20489,0*	101,0
ondan əmtəəlik	19815,1	101,1
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	16994,5	93,9
ondan: tullantıların yandırılmasından alınan elektrik enerjisi	161,1	111,3
su elektrik stansiyalarının istehsalı	2346,5	168,5
külək elektrik stansiyalarının istehsalı	42,0	95,0
günəş elektrik stansiyalarının istehsalı	432,1	8,2 d.
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı		
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, mln. kub metr	436,7	106,7

*) əsas fəaliyyəti elektrik enerjisinin istehsalı olmayan müəssisələr nəzərə alınmadan

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 12711,1 milyon manat və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,9 faiz az investisiya yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 8,4 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi isə 1,6 faiz azalmışdır. Ümumi sərmayənin 6302,0 milyon manatı və ya 49,6 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 4743,8 milyon manatı (37,3 faizi) xidmət sahələrinin, 1665,3 milyon manatı (13,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 57,6 faizi dövlət, 42,4 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Sərmayə qoyuluşunun 72,3 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş investisiyanın dəyəri ümumi sərmayənin 83,2 faizini təşkil etmişdir.

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalarda müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri 6715,1 milyon manat, büdcə vəsaitləri 4948,6 milyon manat, digər maliyyə mənbələri isə 1047,4 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 26

Maliyyə mənbələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**12711,1**	**96,1**	**100,0**
o cümlədən: Müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri	6715,1	108,9	52,8
Büdcə vəsaitləri	4948,6	94,4	38,9
Digər maliyyə mənbələri	1047,4	x	8,3

Qrafik 7

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə mənbələri üzrə strukturu, faizlə

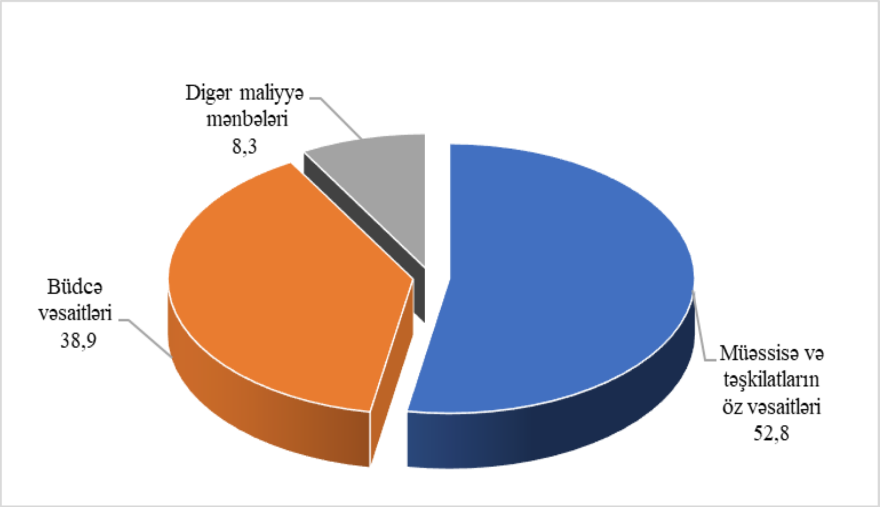

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi investisiyanın 38,1 faizi sənaye, 26,8 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 23,1 faizi tikinti, 2,7 faizi informasiya və rabitə, 1,9 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və

ictimai iaşə, 1,6 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 0,8 faizi təhsil, hər biri 0,7 faiz olmaqla ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, dövlət idarəetməsi və müdafiə, 0,6 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, hər biri 0,5 faiz olmaqla əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, 0,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 0,1 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 27

İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların dəyəri

İqtisadiyyatın sahələri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**12711,1**	**96,1**	**100,0**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	**188,0**	**41,6**	**1,5**
Sənaye	**4845,2**	**94,2**	**38,1**
o cümlədən: Mədənçıxarma sənayesi	3308,3	79,7	26,0
Emal sənayesi	974,6	172,2	7,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	467,1	151,8	3,7
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	95,2	81,7	0,7
Tikinti	**2934,0**	**110,7**	**23,1**
ondan mənzil tikintisi	1665,3	2,6 d.	13,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	**86,5**	**80,5**	**0,7**
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	**3404,7**	**86,0**	**26,8**
o cümlədən: nəqliyyat	3402,3	86,0	26,8
poçt və kuryer fəaliyyəti	2,4	76,9	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	**245,7**	**4,1 d.**	**1,9**

...ardı

İqtisadiyyatın sahələri	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
İnformasiya və rabitə	**345,5**	**124,1**	**2,7**
ondan rabitə	319,9	118,0	2,5
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	**198,4**	**131,3**	**1,6**
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	**2,5**	**2,1 d.**	**0,0**
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	**55,3**	**4,6 d.**	**0,4**
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	**74,9**	**3,8 d.**	**0,6**
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	**92,5**	**40,9**	**0,7**
Təhsil	**100,3**	**119,3**	**0,8**
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	**64,9**	**118,6**	**0,5**
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	**9,6**	**180,7**	**0,1**
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	**63,1**	**3,0 d.**	**0,5**

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında neft-qaz sektoruna 4083,3 milyon manatlıq investisiya yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 8627,8 milyon manatlıq investisiyanın 761,9 milyon manatı (ümumi sərmayənin 6,0 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında Bakı şəhərində Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hospital kompleksi, "Crescent Mall" ticarət mərkəzi, Gəncə şəhərində Gəncə İdman Sarayı, Abşeron rayonunda Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksi, Ağdam rayonunda "Aghdam City Hotel", Ağdam Sənaye Parkında ayaqqabı istehsalı zavodu, elektrik paylayıcı avadanlıqların, elektrik yuvalarının və beton yarımstansiyalarının istehsalı zavodu, avtomatlaşdırma və telemexanika sistemlərinin istehsalı zavodu, divar kağızları istehsalı zavodu, havalandırma, yanğınsöndürmə avadanlıqları və metal məmulatları istehsalı

zavodu, dam örtükləri istehsalı zavodu, Cəbrayıl rayonunda “Xudafərin” və “Qız Qalası” hidroqovşaqları, Füzuli rayonunda Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzi, Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunda tunel, Göygöl rayonunda 4,1 MVt gücündə “Toğanalı” KSES, Kəlbəcər rayonunda 110/35/10 kV-luq “İstisu” yarımstansiyası, 4,3 MVt gücündə “Zar” Kiçik Su Elektrik Stansiyası, “İstisu” mineral su zavodu, 22,5 MVt gücündə “Yuxarı Vəng” Su Elektrik Stansiyası, Laçın rayonunda “Zabux” və “Qarıqışlaq” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, Lənkəran rayonunda Lənkəran regional “Asan xidmət” mərkəzi, Qəbələ rayonunda 110/35/10 kV-luq “Hacıalılı” elektrik yarımstansiyası, Regional Təlim Mərkəzi, Qəbələ Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, Böyük Pirəli-Kiçik Pirəli-Xırxatala-Cığatelli-Həmzəli avtomobil yolu, Şuşa rayonunda yaşayış kompleksi, Bayraq Meydanı, Zəngilan rayonunda “Ağalı” hoteli, “Zəngilan” və “Şayıflı” Su Elektrik stansiyaları, Zəngilan məscidi və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş investisiyanın 2045,2 milyon manatı (95,9 faizi) Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, ABŞ, İsveçrə, Türkiyə, Yaponiya, Rusiya, Norveç, İran, Hindistan, BƏƏ, Qırğızıstan və Fransa sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

Cədvəl 28

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında
əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar, milyon manat	**12711,1**	**96,1**
ondan: tikinti-quraşdırma işlərinə	9193,0	97,5
ümumi yekundan: məhsul istehsalı sahələrinə	6302,0	83,0
xidmət sahələrinə	4743,8	95,2
yaşayış evlərinin tikintisinə	1665,3	2,6 d.
ümumi yekundan: neft-qaz sektoruna	4083,3	91,6
qeyri neft-qaz sektoruna	8627,8	98,4
ondan: qeyri neft-qaz emal sənayesi	188,0	87,5
ümumi yekundan: xarici mənbələrdən yönəldilmiş investisiyalar	2132,4	72,7
o cümlədən neft-qaz sektoru	1795,8	73,5
qeyri neft-qaz sektoru	336,6	68,8
daxili mənbələrdən yönəldilmiş investisiyalar	10578,7	102,8
o cümlədən neft-qaz sektoru	2287,5	113,4
qeyri neft-qaz sektoru	8291,2	100,2

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən (fərdi sahibkarlar nəzərə alınmaqla) yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 82,2 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 8,4 faizini əsaslı təmir, 4,8 faizini cari təmir, 4,6 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 88,1 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

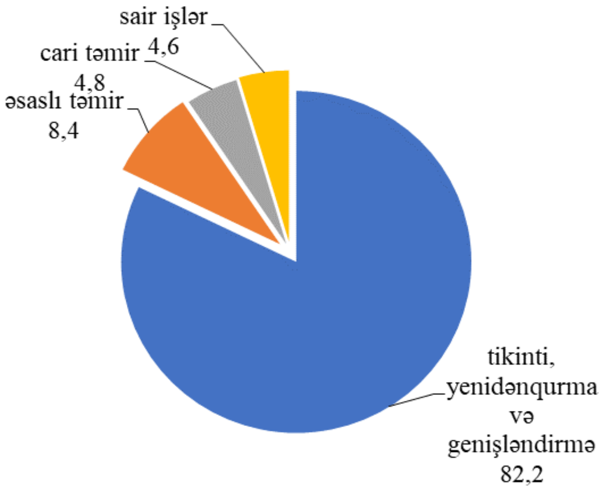

Kənd təsərrüfatı

2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 10418,5 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 4881,2 milyon manatı heyvandarlıq, 5537,3 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

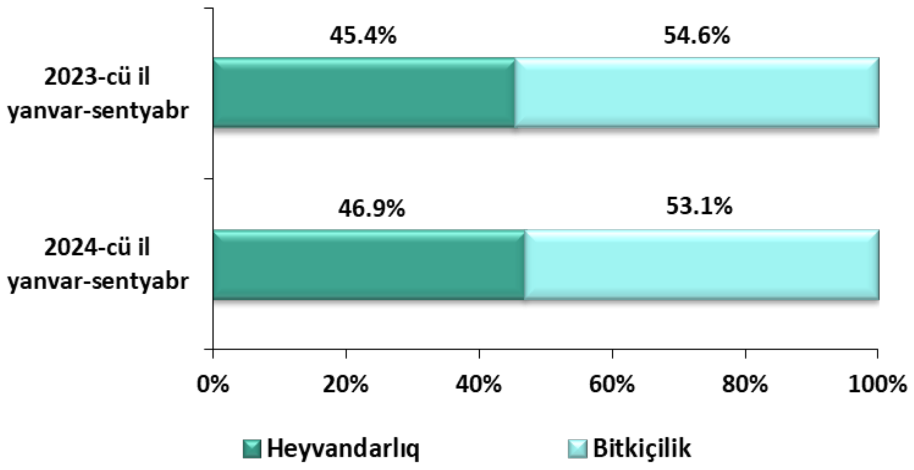

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 0,8 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 1,4 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 0,3 faiz artmışdır.

Cədvəl 29

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2023-cü il			
Yanvar	103,3	103,4	102,0
Yanvar-fevral	103,3	103,4	101,9
Yanvar-mart	103,4	103,5	101,3
Yanvar-aprel	103,5	103,5	103,2
Yanvar-may	105,2	103,5	110,9
Yanvar-iyun	103,4	103,7	103,0
Yanvar-iyul	103,3	103,4	103,2
Yanvar-avqust	103,3	103,4	103,2
Yanvar-sentyabr	103,0	103,5	102,5
Yanvar-oktyabr	103,0	103,3	102,7
Yanvar-noyabr	103,1	103,3	102,8
Yanvar-dekabr	103,0	103,2	102,7
2024-cü il			
Yanvar	101,2	101,2	100,8
Yanvar-fevral	99,9	99,7	103,8
Yanvar-mart	101,1	101,0	102,9
Yanvar-aprel	101,6	101,5	102,7
Yanvar-may	103,1	101,7	107,4
Yanvar-iyun	100,3	102,1	98,6
Yanvar-iyul	100,8	101,5	100,2
Yanvar-avqust	100,8	101,3	100,3
Yanvar-sentyabr	100,8	101,4	100,3

Bitkiçilik. Kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı davam edir və oktyabr ayının 1-nə kimi tarlalardan qarğıdalı da daxil olmaqla 3134,0 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,1 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 1712,9 min ton (1,1 faiz çox) tərəvəz, 892,3 min ton (9,1 faiz az) kartof, 794,4 min ton (0,9 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 490,0 min ton (12,0 faiz çox) bostan məhsulları, 170,9 min ton (6,3 faiz az) üzüm, 86,1 min ton (80,6 faiz çox) şəkər çuğunduru, 29,9 min ton (12,4 faiz çox) günəbaxan, 19,7 min ton (38,1 faiz çox) pambıq, 4,1 min ton (43,1 faiz çox) tütün, 997,5 ton (3,7 faiz çox) yaşıl çay yarpağı yığılmışdır.

Cədvəl 30

Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə bitkiçilik məhsullarının yığımı

	2024-cü il yanvar-sentyabr				2023-cü il yanvar-sentyabr		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə %-lə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsuldarlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsuldarlıq, sent/ha
Dənli və dənli paxlalı bitkilər-cəmi	**1 012,0**	**98,7**	**3 134,0**	**31,0**	**940,8**	**3 100,9**	**33,0**
ondan: buğda	546,2	99,2	1 685,7	30,9	542,8	1 833,8	33,8
qarğıdalı dən üçün	24,7	84,7	172,8	69,9	23,3	163,5	70,2
Pambıq, ton	**16,0**	**15,6**	**19735,6**	**12,3**	**16,0**	**14295,5**	**8,9**
Dən üçün günəbaxan	**13,5**	**97,0**	**29,9**	**22,2**	**9,8**	**26,6**	**27,0**
Şəkər çuğunduru	**2,5**	**36,5**	**86,1**	**347,4**	**1,2**	**47,7**	**406,5**
Tütün, ton	**2,6[x)]**	**-**	**4133,0**	**-**	**2,7[x)]**	**2887,6**	**-**
Kartof	**46,2**	**98,7**	**892,3**	**193,3**	**49,1**	**981,9**	**200,1**
Tərəvəz	**61,5**	**98,3**	**1 712,9**	**278,6**	**60,2**	**1 694,7**	**281,6**
Bostan bitkiləri	**19,3**	**99,8**	**490,0**	**253,5**	**17,2**	**437,6**	**254,1**
Meyvə və giləmeyvə	**230,1[x)]**	**-**	**794,4**	**-**	**226,4[x)]**	**787,1**	**-**
Üzüm	**14,9[x)]**	**-**	**170,9**	**-**	**15,8[x)]**	**182,4**	**-**
Yaşıl çay yarpağı, ton	**0,9[x)]**	**-**	**997,5**	**-**	**1,0[x)]**	**962,3**	**-**

x) əkin sahəsi

2024-cü il oktyabr ayının 1-nə ölkədə ümumi sahəsi 1,6 min hektar olan 3036 vahid istixana fəaliyyət göstərmişdir. Yanvar-sentyabr aylarında yetişdirilən əsas məhsullardan olan pomidor istehsalı 196,1 min ton, xiyar istehsalı 9,8 min ton olmuşdur.

Heyvandarlıq. 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında quş əti də daxil olmaqla diri çəkidə 429,0 min ton ət, 1694,2 min ton süd, 1755,8 milyon ədəd yumurta, 14,8 min ton yun, 239,4 ton barama istehsal olunmuş, 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 1,0 faiz, süd istehsalı 0,7 faiz, yumurta istehsalı 5,6 faiz artmış, yun istehsalı 1,9 faiz, barama istehsalı 32,9 faiz azalmışdır.

Cədvəl 31

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

	Ət (diri çəkidə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
2023-cü il				
Yanvar	45,6	160,7	182,1	-
Yanvar-fevral	90,4	322,3	355,6	-
Yanvar-mart	138,3	501,4	543,5	-
Yanvar-aprel	187,3	697,6	726,5	2,1
Yanvar-may	226,9	909,5	918,6	11,7
Yanvar-iyun	285,4	1 122,9	1 107,4	14,0
Yanvar-iyul	327,0	1 305,8	1 305,1	14,4
Yanvar-avqust	375,4	1 482,0	1 481,2	14,8
Yanvar-sentyabr	424,5	1 682,9	1 662,7	15,1
Yanvar-oktyabr	485,4	1 864,5	1 832,5	15,1
Yanvar-noyabr	538,2	2 062,2	2 001,2	15,1
Yanvar-dekabr	647,7	2 284,0	2 188,2	15,1
2024-cü il				
Yanvar	46,3	160,7	188,3	-
Yanvar-fevral	89,1	324,5	367,8	-
Yanvar-mart	139,2	504,5	571,7	-
Yanvar-aprel	190,1	701,9	764,3	1,9
Yanvar-may	230,8	915,1	983,5	11,4
Yanvar-iyun	290,3	1 134,1	1 189,1	13,8
Yanvar-iyul	331,2	1 312,0	1 385,9	14,2
Yanvar-avqust	379,2	1 489,2	1 572,5	14,5
Yanvar-sentyabr	429,0	1 694,2	1 755,8	14,8

2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə 7005,7 min baş qoyun və keçi, 2489,3 min baş iribuynuzlu mal-qara, ondan 1235,3 min baş inək və camış, 3879 baş donuz mövcud olmuşdur. İribuynuzlu mal-qaranın 49,6 faizini inək və camışlar təşkil edir.

Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında quşçuluq müəssisələrində diri çəkidə 59,1 min ton (keçən ilin yanvar-sentyabr aylarında 57,5 min ton) quş əti və 852,2 milyon ədəd (keçən ilin yanvar-sentyabr aylarında 764,5 milyon ədəd) yumurta istehsal olunmuşdur. Ümumilikdə bu müəssisələr üzrə cəmi quşların sayı 10299,1 min baş olmuş, hər yumurtlayan toyuqdan orta hesabla 176 ədəd yumurta alınmışdır.

Qrafik 10

Mal-qaranın sayı,
oktyabrın 1-i vəziyyətinə, min baş

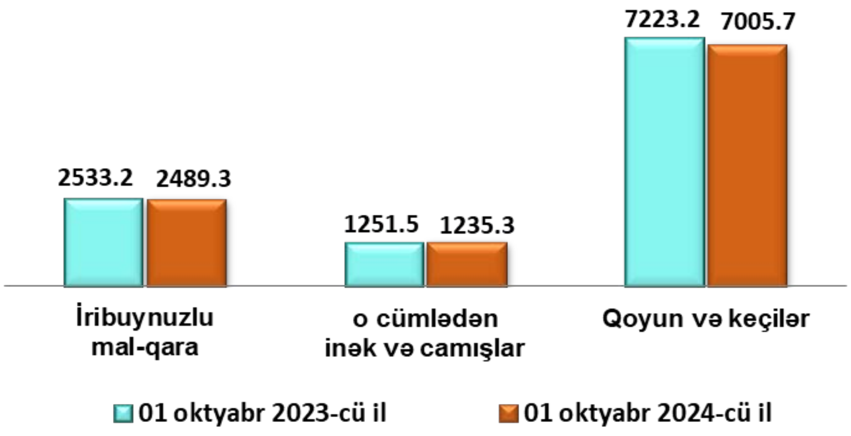

Cədvəl 32

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2020			
Yanvar	2 646,6	1 278,2	8 189,2
Aprel	2 658,3	1 284,9	8 386,0
İyul	2 666,8	1 286,2	8 395,7
Oktyabr	2 665,0	1 286,7	8 308,6
2021			
Yanvar	2 650,7	1 280,5	8 089,7
Aprel	2 660,8	1 286,9	8 279,2
İyul	2 663,7	1 287,6	8 267,3
Oktyabr	2 666,6	1 289,2	8 197,3
2022			
Yanvar	2 648,8	1 288,0	7 899,7
Aprel	2 666,9	1 295,3	8 168,8
İyul	2 654,5	1 295,2	8 032,5
Oktyabr	2 646,6	1 295,4	7 928,4
2023			
Yanvar	2 618,1	1 288,8	7 751,7
Aprel	2 551,8	1 253,2	7 360,8
İyul	2 545,3	1 253,9	7 322,3
Oktyabr	2 533,2	1 251,5	7 223,2
2024			
Yanvar	2 507,7	1 235,1	7 060,6
Aprel	2 512,8	1 238,8	7 206,0
İyul	2 505,1	1 240,1	7 132,1
Oktyabr	2 489,3	1 235,3	7 005,7

Nəqliyyat

2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yük və sərnişin daşımaları əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 4,0 faiz və 9,0 faiz artmışdır.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 173,3 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 3,7 faizi dəniz, 8,0 faizi dəmir yolu, 0,2 faizi hava, 59,2 faizi avtomobil nəqliyyatı, 28,9 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 11

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu,
faizlə

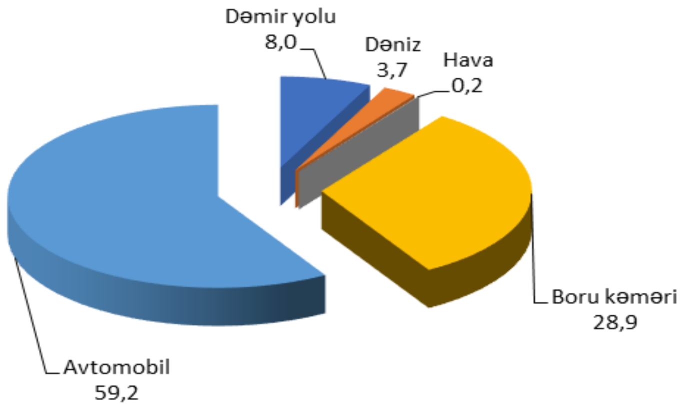

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 5,5 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 78,7 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında nəqliyyatçılar 1486,9 milyon sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 88,1 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,3 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında 13,9 milyon ton yük, 5987,0 min sərnişin daşınmış, 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 1,5 faiz, sərnişin daşınmasında isə 21,8 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 394 vaqon yüklənmiş, 433 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 18,6 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 4,1 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,7 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında daşınmış yüklərin həcmi 6358,0 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,6 faiz azalmışdır. Yüklərin 47,6 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

Dəniz limanları tərəfindən 10431,5 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 8363,3 min tonunu və ya 80,2 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2024-cü il oktyabr ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 452,5 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 19,6 faiz artaraq 21,4 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 12

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

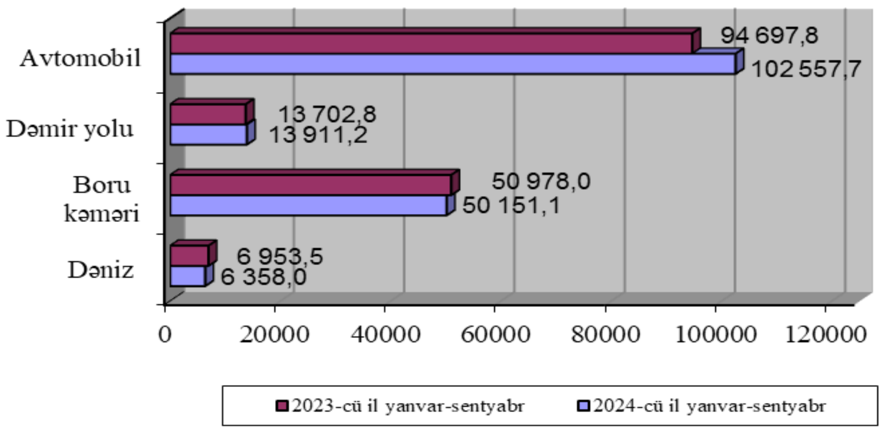

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 102,6 milyon ton yük, 1309,6 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 8,3 faiz və 9,1 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 95,3 faizi avtobus, 4,7 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 16,4 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 10,2 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 7,3 faiz artaraq 168,3 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 3028,3 min və ya 39,5 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 18,5 faiz artaraq 306,0 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 28859,8 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 75,1 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində bu kəmər vasitəsilə 21681,7 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə nəql edilmiş neftin 81,5 faizini və ya 17676,3 min tonunu Azərbaycanda hasil edilən neft, 18,5 faizini və ya 4005,4 min tonunu isə Türkmənistan və Qazaxıstandan daxil olan neft təşkil etmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 29571,2 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,5 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 56,8 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 16802,8 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında nəqliyyat dəhlizlərində daşınmış yüklərin həcmi 21950,4 min ton olmuşdur. Yüklərin 10049,9 min tonu və ya 45,8 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 6579,9 min tonu və ya 30,0 faizi avtomobil nəqliyyatı, 5320,6 min tonu və ya 24,2 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhlizlər vasitəsilə daşınmış yüklərin 58,4 faizini və ya 12819,5 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

Cədvəl 33

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**173 284,0**	**166 590,3**	**104,0**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	13 911,2	13 702,8	101,5
Dəniz	6 358,0	6 953,5	91,4
Hava	306,0	258,2	118,5
Boru kəməri	50 151,1	50 978,0	98,4
neft kəməri	28 859,8	29 787,7	96,9
qaz kəməri	21 291,3	21 190,3	100,5
Avtomobil	102 557,7	94 697,8	108,3

Cədvəl 34

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**70 127,2**	**69 869,6**	**100,4**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	5 318,5	5 147,3	103,3
Dəniz	3 240,8	3 146,1	103,0
Hava	2 564,1	2 173,8	118,0
Boru kəməri	48 564,7	50 434,1	96,3
neft kəməri	39 005,6	40 779,0	95,7
qaz kəməri	9 559,1	9 655,1	99,0
Avtomobil	10 439,1	8 968,3	116,4

Cədvəl 35

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**1 486 935,1**	**1 364 048,3**	**109,0**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	5 987,0	4 915,6	121,8
Dəniz	21,4	17,9	119,6
Hava	3 028,3	2 170,5	139,5
Metro	168 300,7	156 790,4	107,3
Avtomobil	1 309 597,7	1 200 153,9	109,1
avtobus	1 248 217,8	1 136 810,4	109,8
taksi	61 379,9	63 343,5	96,9

Cədvəl 36

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi, milyon sərnişin-km

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**28 216,2**	**24 239,4**	**116,4**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	273,3	232,3	117,6
Dəniz	10,0	8,4	119,0
Hava	5 906,5	3 969,1	148,8
Metro	1 986,5	1 850,5	107,3
Avtomobil	20 039,9	18 179,1	110,2
avtobus	18 871,3	16 970,6	111,2
taksi	1 168,6	1 208,5	96,7

İnformasiya və rabitə

Bu sahədə fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə göstərilmiş xidmətlərin dəyəri real ifadədə 12,3 faiz artaraq 2555,2 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 73,4 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 35,6 faizi və ya 908,9 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 53,4 milyard manat olmaqla 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 4,5 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə 4,4 faiz artaraq 51,3 milyard manata bərabər olmuş, onun 45,4 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 37

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	**53 437,5**	**104,5**
o cümlədən: dövlət mülkiyyəti üzrə	2 106,5	106,7
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	51 331,0	104,4
ondan: fərdi sahibkarlar üzrə	23 295,5	101,7

Hesabat dövründə bir istehlakçı orta hesabla ayda 582,2 manat və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 29,5 manat çox vəsait xərcləmişdir.

Əmtəə bazarı

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 42,7 milyard manatlıq, o cümlədən 23,5 milyard manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 19,2 milyard manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır. 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 3,6 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 1,8 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 5,7 faiz artmışdır.

Cədvəl 38

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	2023		2024	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	4 298,0	102,9	4 493,8	103,4
Fevral	3 918,7	102,7	4 061,2	103,2
Mart	4 791,8	103,3	4 919,2	102,8
I rüb	**13 008,5**	**103,0**	**13 474,2**	**103,1**
Aprel	3 399,4	102,2	3 495,7	103,5
May	4 361,6	103,0	4 495,3	103,4
İyun	5 543,1	104,0	5 786,0	103,8
II rüb	**13 304,1**	**102,8**	**13 777,0**	**104,0**
Yanvar-iyun	**26 312,6**	**103,0**	**27 251,2**	**103,4**
İyul	4 771,9	103,7	5 012,6	103,1
Avqust	4 638,7	103,9	4 933,1	103,8
Sentyabr	5 164,9	105,0	5 503,5	104,0
III rüb	**14 575,5**	**104,2**	**15 449,2**	**103,5**
Yanvar-sentyabr	**40 888,1**	**103,3**	**42 700,4**	**103,6**
Oktyabr	5 285,1	105,0		
Noyabr	5 105,3	106,1		
Dekabr	7 719,2	107,6		
IV rüb	**18 109,6**	**106,4**		
Yanvar-dekabr	**58 997,7**	**103,7**		

Hesabat dövründə əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsi 465,2 manat və ya 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 17,5 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 255,7 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 209,5 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

Cədvəl 39

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturu

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları, milyon manat	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**42 700,4**	**100,0**	**103,6**
o cümlədən: ərzaq məhsulları	21 586,4	50,6	101,9
içkilər və tütün məmulatları	1 882,2	4,4	100,8
qeyri-ərzaq malları	19 231,8	45,0	105,7

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 55,0 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 13,7 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 5,7 faizi avtomobil benzini və dizel yanacağının, 5,0 faizi elektrik malları və mebellərin, 2,2 faizi əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatların, 1,2 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,2 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

Cədvəl 40

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə strukturu

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**42 700,4**	**103,6**
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	23 468,6	101,8
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	5 837,3	104,9
elektrik malları və mebellər	2 162,9	105,1
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	524,0	126,0
əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatlar	936,8	100,7
avtomobil benzini və dizel yanacağı	2 430,9	106,3
digər qeyri-ərzaq malları	7 339,9	105,8

Qrafik 13

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə strukturu

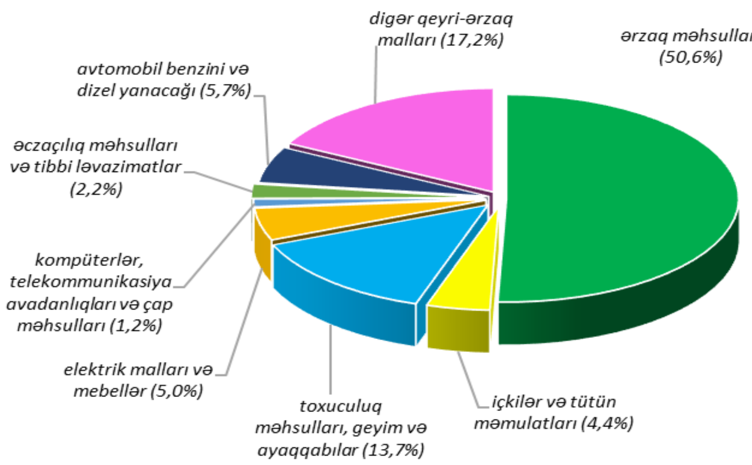

Cədvəl 41

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə		Qeyri-ərzaq malları üzrə	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023				
Yanvar	2 399,8	102,2	1 898,2	103,6
Fevral	2 219,3	102,1	1 699,4	103,3
Mart	2 811,2	102,1	1 980,6	105,1
I rüb	**7 430,3**	**102,1**	**5 578,2**	**104,1**
Aprel	2 028,4	101,5	1 371,0	103,2
May	2 497,3	101,7	1 864,3	104,7
İyun	2 886,9	103,2	2 656,2	104,8
II rüb	**7 412,6**	**102,0**	**5 891,5**	**104,3**
Yanvar - iyun	**14 842,9**	**102,1**	**11 469,7**	**104,2**
İyul	2 684,4	102,3	2 087,5	105,4
Avqust	2 646,6	102,7	1 992,1	105,5
Sentyabr	2 777,9	102,7	2 387,0	107,8
III rüb	**8 108,9**	**102,5**	**6 466,6**	**106,3**
Yanvar - sentyabr	**22 951,8**	**102,0**	**17 936,3**	**104,8**
Oktyabr	2 882,1	104,1	2 403,0	106,0
Noyabr	2 839,1	105,3	2 266,2	107,1
Dekabr	4 340,4	107,0	3 378,8	108,4
IV rüb	**10 061,6**	**105,5**	**8 048,0**	**107,2**
Yanvar - dekabr	**33 013,4**	**102,5**	**2 5984,3**	**105,2**
2024				
Yanvar	2 467,3	102,1	2 026,5	105,0
Fevral	2 259,1	102,1	1 802,1	104,6
Mart	2 817,2	101,3	2 102,0	105,0
I rüb	**7 543,6**	**101,8**	**5 930,6**	**104,9**
Aprel	2 031,0	102,0	1 464,7	105,9
May	2 504,2	101,7	1 991,1	105,7
İyun	2 957,6	102,2	2 828,4	105,4
II rüb	**7492,8**	**102,1**	**6284,2**	**105,7**
Yanvar - iyun	**1 5036,4**	**101,9**	**12 214,8**	**105,2**
İyul	2 765,4	101,0	2 247,2	105,9
Avqust	2 770,3	101,6	2 162,8	106,6
Sentyabr	2 896,5	101,3	2 607,0	107,2
III rüb	**8 432,2**	**101,4**	**7 017,0**	**106,6**
Yanvar - sentyabr	**23 468,6**	**101,8**	**19 231,8**	**105,7**

Qrafik 14

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

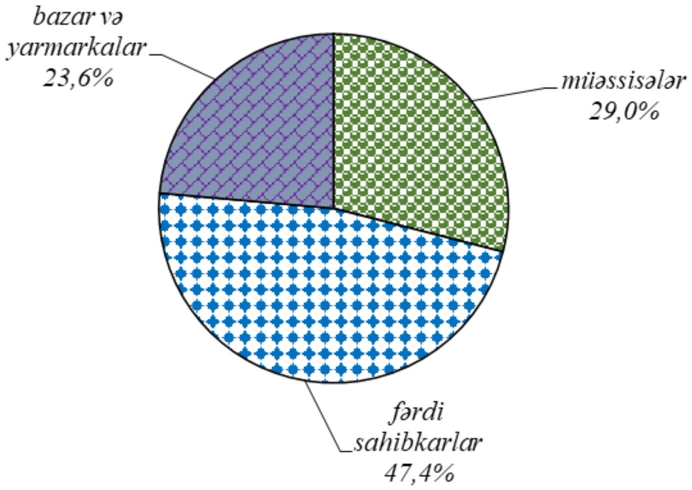

Cədvəl 42

Əmtəə bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**42 700,4**	**103,6**
o cümlədən: müəssisələr üzrə	12 385,3	109,8
fərdi sahibkarlar üzrə	20 247,8	100,6
bazar və yarmarkalar üzrə	10 067,3	102,3

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış malların dəyəri 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə 3,6 faiz artaraq 42,6 milyard manata bərabər olmuş, onun 47,6 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin 0,22 faizi informasiya sistemlərindən (internet, ekstranet və s.) istifadə edilməklə malların alqı-satqısı üzrə həyata keçirilən fəaliyyət sayəsində formalaşmışdır. 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə elektron pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 7,7 faiz artaraq 94,8 milyon manat təşkil etmişdir

İctimai iaşə xidmətləri

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 10,0 faiz artaraq 1668,3 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 43

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında, min manat	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	**1 668 291,1**	**110,0**
o cümlədən: dövlət	15 074,1	108,9
qeyri-dövlət	1 653 217,0	110,0
ondan: fiziki şəxslər	806 691,5	108,4

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 51,2 faizi hüquqi şəxslərin, 48,8 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ilə müqayisədə 11,6 faiz artaraq 846,5 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 44

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2023-cü il		2024-cü il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	130 563,3	122,1	146 854,0	109,7
Fevral	124 930,1	121,9	148 044,0	116,0
Mart	159 272,8	122,0	157 185,1	96,8
I rüb	**414 766,2**	**121,9**	**452 083,1**	**106,7**
Aprel	154 468,9	130,9	162 398,0	103,8
May	174 062,0	131,6	187 329,4	106,2
İyun	195 536,8	116,0	228 171,1	114,5
II rüb	**524 067,7**	**124,9**	**577 898,5**	**108,6**
Yanvar-iyun	**938 833,9**	**123,5**	**1 029 981,6**	**107,8**
İyul	189 749,7	118,1	214 618,8	110,5
Avqust	186 101,4	119,1	212 186,8	110,9
Sentyabr	169 597,8	117,4	211 503,9	121,0
III rüb	**545 448,9**	**118,3**	**638 309,5**	**113,8**
Yanvar-sentyabr	**1 484 282,8**	**121,2**	**1 668 291,1**	**110,0**
Oktyabr	166 773,9	107,4		
Noyabr	168 461,5	100,3		
Dekabr	221 998,7	104,1		
IV rüb	**557 234,1**	**103,8**		
İllik	**2 041 516,9**	**115,2**		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 8,3 faiz artaraq 9068,8 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 6827,8 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 75,3 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 45

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	**9 068,8**	**108,3**
o cümlədən: dövlət	1 973,1	107,6
qeyri-dövlət	7 095,7	108,5
ondan: fiziki şəxslər	2 241,0	110,3

Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 889,3 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 90,3 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Cədvəl 46

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2023-cü il			
Yanvar	108,5	110,2	103,4
Yanvar-fevral	111,1	112,3	107,4
Yanvar-mart	111,6	113,0	107,5
Yanvar-aprel	111,9	113,4	107,4
Yanvar-may	113,8	114,9	110,5
Yanvar-iyun	115,1	115,3	114,4
Yanvar-iyul	115,2	114,5	117,1
Yanvar-avqust	115,2	114,4	117,8
Yanvar-sentyabr	115,3	114,5	117,9
Yanvar-oktyabr	115,3	114,7	117,1
Yanvar-noyabr	114,6	114,1	116,0
Yanvar-dekabr	114,0	113,9	114,2
2024-cü il			
Yanvar	104,9	103,3	109,9
Yanvar-fevral	105,3	104,8	106,9
Yanvar-mart	105,8	105,3	107,3
Yanvar-aprel	106,3	106,5	105,8
Yanvar-may	106,3	106,9	104,7
Yanvar-iyun	106,9	107,2	106,1
Yanvar-iyul	107,4	107,4	107,2
Yanvar-avqust	108,0	107,7	109,0
Yanvar-sentyabr	108,3	107,6	110,3

Cədvəl 47

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

	2023-cü il		2024-cü il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	873,8	108,5	946,1	104,9
Fevral	851,1	114,0	919,1	105,6
Mart	883,2	112,6	962,2	106,6
I rüb	**2 608,1**	**111,6**	**2 827,4**	**105,8**
Aprel	895,9	112,8	986,4	108,0
May	916,6	121,6	998,9	106,6
İyun	907,5	122,0	1020,0	109,8
II rüb	**2 720,0**	**118,7**	**3 005,3**	**108,1**
Yanvar-iyun	**5 328,1**	**115,1**	**5 832,7**	**106,9**
İyul	914,5	115,7	1 050,0	110,1
Avqust	919,4	115,5	1 085,5	111,8
Sentyabr	945,9	115,8	1 100,6	110,1
III rüb	**2 779,8**	**115,7**	**3 236,1**	**110,6**
Yanvar-sentyabr	**8 107,9**	**115,3**	**9 068,8**	**108,3**
Oktyabr	979,2	115,6		
Noyabr	1 028,4	110,5		
Dekabr	1 296,1	111,2		
IV rüb	**3 303,7**	**112,0**		
İllik	**11 411,6**	**114,0**		

Qrafik 15

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə qiymət və fiziki həcm indeksləri

(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

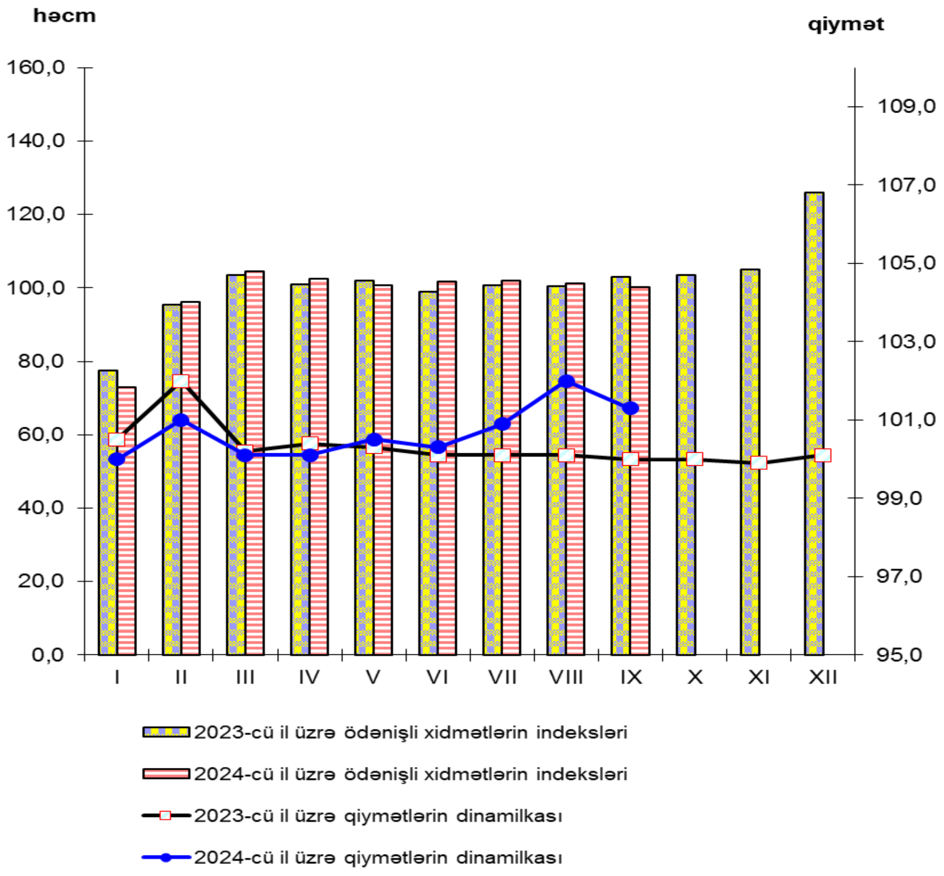

Qiymət indeksləri

Cədvəl 48

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	100,3	103,5	101,5
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	94,0	87,0	102,3
o cümlədən: neft-qaz sənayesi	92,6	82,5	101,8
qeyri neft-qaz sənayesi	100,0	103,8	102,4
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	100,9	106,2	103,7
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	98,7	97,9	98,1
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,1	100,4	100,6
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,4	100,4
İdxal olunan məhsulların qiymət indeksi	101,4*	120,3**	117,0***
İxrac olunan məhsulların qiymət indeksi	96,5*	104,9**	94,8***
o cümlədən: qeyri neft-qaz məhsulları	102,2*	115,3**	112,0***

*2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən
**2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən
***2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən

Qrafik 16

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

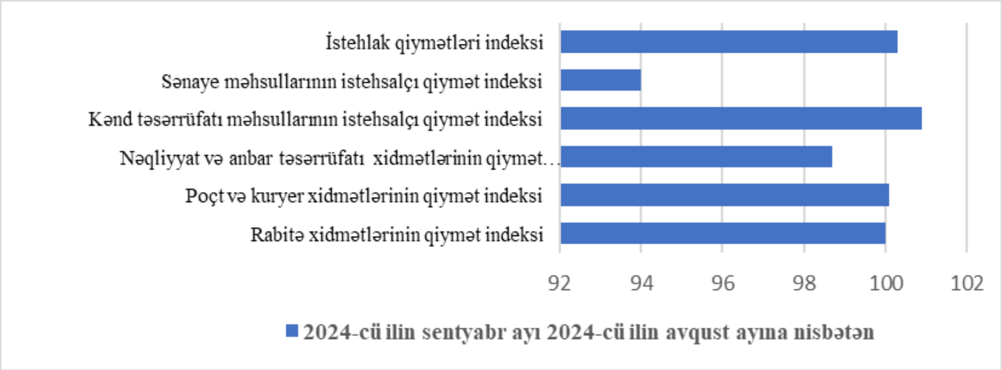

Qrafik 17

İstehlak qiymətləri indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi

(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

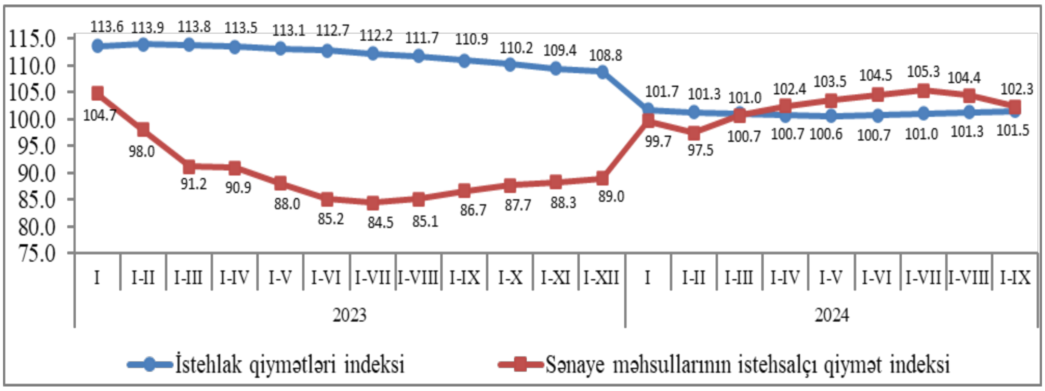

İstehlak qiymətləri indeksi

2024-cü ilin sentyabr ayında istehlak qiymətləri indeksi avqust ayı ilə müqayisədə 100,3 faiz, 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,5 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 49

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
Yanvar	101,0	113,6	113,6	101,2	117,5	117,5
Fevral	101,5	114,1	113,9	101,8	117,1	117,3
Mart	100,7	113,6	113,8	101,3	116,8	117,1
I rüb	**103,2**	-	**113,8**	**104,4**	-	**117,1**
Aprel	100,3	112,8	113,5	100,3	115,1	116,6
May	99,6	111,5	113,1	98,9	112,7	115,8
İyun	99,1	110,6	112,7	97,9	111,5	115,1
II rüb	**100,7**	-	**111,6**	**100,2**	-	**113,1**

…ardı...

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
İyul	99,3	109,4	112,2	98,5	109,7	114,3
Avqust	99,6	108,0	111,7	99,1	107,4	113,4
Sentyabr	100,3	105,1	110,9	100,6	104,5	112,4
III rüb	**98,5**	-	**107,5**	**96,3**	-	**107,2**
Oktyabr	100,4	103,9	110,2	100,8	103,1	111,4
Noyabr	99,8	102,6	109,4	99,6	101,5	110,4
Dekabr	100,5	102,1	108,8	101,0	100,8	109,6
IV rüb	**100,5**	-	**102,9**	**101,0**	-	**101,8**
2024-cü il						
Yanvar	100,5	101,7	101,7	101,1	100,7	100,7
Fevral	100,6	100,8	101,3	100,7	99,7	100,2
Mart	100,2	100,4	101,0	100,4	98,9	99,7
I rüb	**101,3**	-	**101,0**	**102,3**	-	**99,7**
Aprel	99,9	100,0	100,7	99,6	98,2	99,3
May	99,9	100,3	100,6	99,3	98,6	99,2
İyun	99,9	101,1	100,7	99,6	100,2	99,4
II rüb	**100,2**	-	**100,4**	**99,5**	-	**99,0**
İyul	100,9	102,7	101,0	100,2	102,0	99,7
Avqust	100,4	103,5	101,3	100,0	103,0	100,1
Sentyabr	100,3	103,5	101,5	100,5	102,9	100,4
III rüb	**101,2**	-	**103,2**	**99,8**	-	**102,6**

	Qeyri-qida məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
Yanvar	101,1	112,2	112,2	100,5	109,7	109,7
Fevral	100,4	112,2	112,2	102,0	111,4	110,6
Mart	100,3	111,6	112,0	100,2	110,8	110,6
I rüb	**102,2**	-	**112,0**	**102,3**	-	**110,6**
Aprel	100,3	111,3	111,8	100,4	110,7	110,7
May	100,1	110,7	111,6	100,3	110,5	110,6
İyun	100,1	110,3	111,4	100,1	109,8	110,5
II rüb	**100,8**	-	**110,8**	**101,3**	-	**110,3**

…sonu

	Qeyri-qida məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
İyul	100,0	108,8	111,0	100,1	109,6	110,4
Avqust	100,0	108,3	110,6	100,1	108,9	110,2
Sentyabr	100,1	105,9	110,1	100,0	105,4	109,6
III rüb	**100,2**	-	**107,6**	**100,3**	-	**107,9**
Oktyabr	100,1	104,7	109,5	100,0	104,5	109,1
Noyabr	100,0	103,1	108,9	99,9	104,0	108,6
Dekabr	100,0	102,7	108,4	100,1	103,7	108,2
IV rüb	**100,2**	-	**103,5**	**100,1**	-	**104,0**
2024-cü il						
Yanvar	100,1	101,7	101,7	100,0	103,2	103,2
Fevral	100,1	101,4	101,6	101,0	102,3	102,7
Mart	100,0	101,1	101,4	100,1	102,2	102,5
I rüb	**100,2**	-	**101,4**	**100,8**	-	**102,5**
Aprel	100,1	100,9	101,3	100,1	102,0	102,4
May	100,2	101,0	101,2	100,5	102,2	102,4
İyun	100,1	101,0	101,2	100,3	102,4	102,4
II rüb	**100,3**	-	**100,9**	**101,0**	-	**102,2**
İyul	100,8	101,7	101,3	102,0	104,3	102,7
Avqust	100,1	101,8	101,3	101,3	105,6	103,0
Sentyabr	100,1	101,9	101,4	100,1	105,7	103,3
III rüb	**101,1**	-	**101,8**	**103,2**	-	**105,2**

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2024-cü ilin sentyabr ayında avqust ayı ilə müqayisədə 100,4 faiz, əvvəlki ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə 102,9 faiz, 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,5 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 18

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

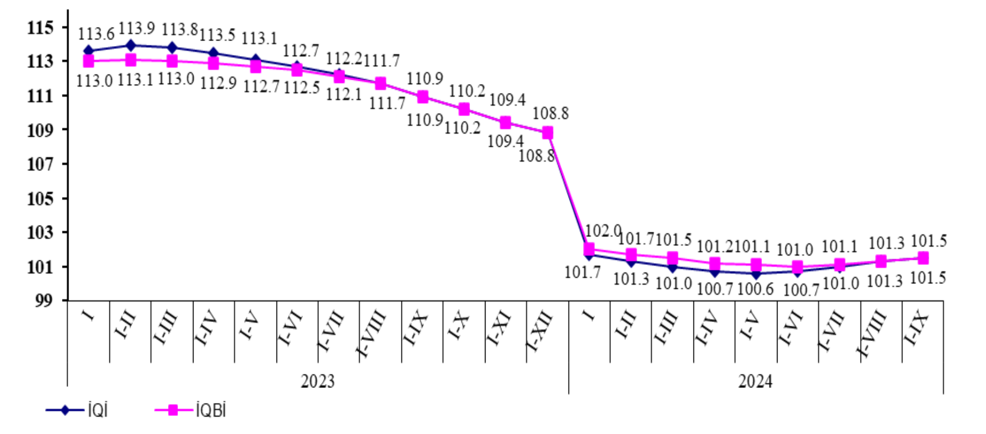

2024-cü ilin sentyabr ayında qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi avqust ayı ilə müqayisədə 100,5 faiz, 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 100,4 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 50

Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Çörək, çörək məmulatları və yarmalar	100,0	99,1	96,6	111,4
Ət və ət məhsulları	101,7	103,4	102,5	115,0
Balıq və balıq məhsulları	100,1	100,9	100,2	107,7
Süd və süd məhsulları, yumurta	101,3	99,8	98,0	109,2
Kərə və bitki yağları	100,9	100,7	95,7	105,1
Meyvələr	97,6	111,7	110,0	109,1
Tərəvəzlər	100,9	103,2	95,0	122,8

…ardı

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Qənd, cem, bal, şokolad və konfetlər	100,2	101,3	100,3	111,0
Digər kateqoriyalara aid edilməyən qida məhsulları	100,3	102,2	101,6	113,8
Çay, qəhvə, kakao	100,1	100,8	100,3	115,2
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,1	104,5	103,7	109,2
Araq, brendi (konyak)	100,2	104,3	102,4	102,9
Tütün məmulatları	100,0	105,8	108,8	104,7

2024-cü ilin sentyabr ayında qeyri-qida məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi avqust ayı ilə müqayisədə 100,1 faiz, 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,4 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 51

Qeyri-qida məhsullarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,4	104,1	102,5	112,1
Geyim	100,5	101,3	101,4	108,1
Ayaqqabı	99,9	101,8	101,7	108,2
İnşaat materialları	100,5	101,6	100,2	104,5
Mebel və ev əşyaları	99,8	101,7	102,4	111,3
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,1	102,5	102,3	111,0
Məişət cihazları	100,2	100,4	100,9	107,1
Kiçik elektrik cihazları	99,9	100,1	100,5	107,3

…ardı

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,2	101,6	101,8	108,8
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (yuyucu vasitələr və s.)	100,1	101,1	100,3	112,2
Dərmanlar	100,0	100,0	100,0	117,8
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,0	100,0	100,8	106,9
Minik avtomobilləri	100,0	100,6	100,9	102,3
Velosipedlər	99,8	100,0	100,1	107,9
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	100,4	101,7	101,0	108,1
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	107,1	102,4	105,8
Telefon aparatları	99,3	93,3	94,1	101,6
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	100,0	98,4	98,4	101,7
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,7	99,0	99,0	102,4
Oyuncaqlar	100,1	102,1	102,2	110,4
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət vaxtı istifadə etmək üçün əşyalar	100,3	101,0	101,3	113,6
Kitablar	100,3	104,0	104,7	110,1
Qəzetlər və digər dövri nəşrlər	100,2	120,1	120,1	101,4
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	100,5	98,1	98,1	115,7
Şəxsi gigiyena əşyaları, saç qurutmaq üçün fenlər	99,9	102,1	102,6	109,8
Zərgərlik məmulatları	102,5	108,9	105,1	110,3
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,0	100,1	100,8	110,1

2024-cü ilin sentyabr ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi avqust ayı ilə müqayisədə 100,1 faiz, 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 103,3 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 52

Əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərin istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,1	103,3	103,1	112,9
Ayaqqabıların təmiri	100,4	105,0	102,8	113,9
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,7	106,9	106,2	115,2
Soyuq su təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Zibilin daşınması xidməti	100,0	234,8	144,9	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Elektrik enerjisi təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Təbii qaz təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,5	104,8	103,4	109,1
Məişət cihazlarının təmiri	100,2	103,8	103,1	114,6
Ev və məişət xidmətləri	99,7	101,8	101,9	110,4
Tibbi xidmətlər	100,2	102,0	101,6	104,2
Stomatoloji xidmətlər	100,3	103,7	103,3	111,3

…ardı

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Xəstəxana xidmətləri	100,0	101,6	102,6	103,9
Avtomobillərin təmiri	100,2	102,9	102,4	110,5
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,3	102,3	101,0	101,6
Metro nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	125,0	111,4	129,6
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	116,0	107,5	116,4
Hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	93,1	95,3	87,1	121,1
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	127,5	113,7	102,1
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	97,9	96,8	100,3	112,2
Ödənişli ali təhsil haqqı	103,0	103,0	101,2	101,1
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,3	103,1	102,2	114,7
Mehmanxana xidməti	100,0	101,7	101,1	108,0
Bərbərxana və kosmetoloji xidmətlər	100,8	104,6	103,5	112,0
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

Cədvəl 53

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2024-cü ilin sentyabr ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	Qeyri-qida məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,4	100,3	100,4	100,5
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100,6	101,0	100,4	100,1
Abşeron-Xızı	100,3	100,5	100,1	100,0
Dağlıq Şirvan	100,5	100,5	100,3	100,6
Gəncə-Daşkəsən	100,2	100,3	100,0	100,2
Qarabağ	100,3	100,3	100,3	100,3
Qazax-Tovuz	100,5	100,5	100,0	100,7
Quba-Xaçmaz	100,7	101,3	100,1	100,4
Lənkəran-Astara	100,2	100,5	100,0	100,1
Mərkəzi Aran	100,3	100,9	100,2	99,5
Mil-Muğan	100,5	100,7	100,2	100,5
Şəki-Zaqatala	100,5	101,0	100,0	100,1
Şərqi Zəngəzur	...	...	...	...
Şirvan-Salyan	100,3	100,4	100,3	100,1

Qrafik 19

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

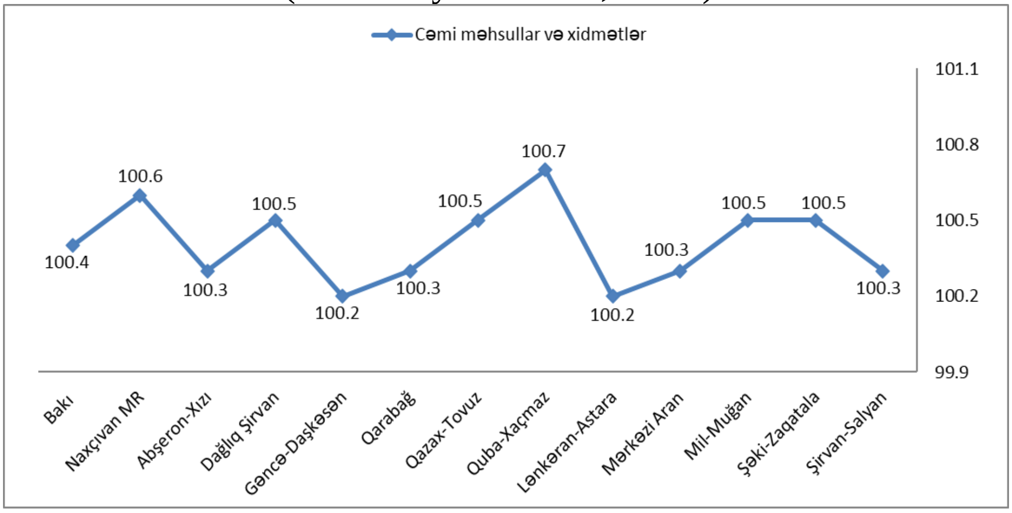

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2024-cü ilin sentyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 94,0 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 92,4 faiz, emal sənayesi üzrə 99,3 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin sentyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə istehsalçı qiymət indeksi neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə 92,6 faiz, qeyri neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 54

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	**94,0**	**87,0**	**102,3**
neft-qaz sənayesi	92,6	82,5	101,8
qeyri neft-qaz sənayesi	100,0	103,8	102,4
mədənçıxarma sənayesi	92,4	80,7	101,1
emal sənayesi	99,3	105,4	103,8
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2024-cü ilin sentyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 100,9 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 100,4 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə 101,4 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin sentyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə meşə təsərrüfatı, balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 55

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	**100,9**	**106,2**	**103,7**
bitkiçilik məhsulları	100,4	107,2	101,2
heyvandarlıq məhsulları	101,4	105,1	105,7
Meşə təsərrüfatı məhsulları	**100,0**	**107,9**	**106,7**
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	**100,0**	**99,9**	**99,7**

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, kuryer, rabitə, proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər, bununla əlaqədar fəaliyyət və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2024-cü ilin sentyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətləri üzrə qiymət indeksi 98,7 faiz, o cümlədən nəqliyyatda yükdaşıma xidmətləri üzrə 99,4 faiz, nəqliyyatda sərnişindaşıma xidmətləri üzrə 94,8 faiz, anbar təsərrüfatı və yardımçı nəqliyyat xidmətləri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin sentyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə reklam xidmətlərinin istehsalçı qiymət indeksləri 100,5 faiz, poçt və kuryer xidmətləri üzrə 100,1 faiz, rabitə, proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər və bununla əlaqədar fəaliyyət xidmətlərinin istehsalçı qiymət indeksləri isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 56

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, kuryer, rabitə, proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər, bununla əlaqədar fəaliyyət və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	**98,7**	**97,9**	**98,1**
yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	99,4	96,1	97,6
sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	94,8	100,3	93,1
yardımçı nəqliyyat xidməti	100,0	100,1	100,1
anbar təsərrüfatı xidməti	100,0	108,0	105,1
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,1**	**100,4**	**100,6**

…ardı

	2024-cü ilin sentyabr ayı 2024-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin sentyabr ayı 2023-cü ilin sentyabr ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,0**	**100,4**	**100,4**
Proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər və bununla əlaqədar fəaliyyət xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,0**	**100,5**	**99,6**
Reklam xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,5**	**102,2**	**102,2**

İdxal olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2024-cü ilin avqust ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 101,4 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 120,3 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 117,0 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin sentyabr ayında ölkəyə idxal edilmiş ərzaqlıq buğdanın 1 tonunun orta qiyməti 363,58 manat təşkil etmişdir.

İxrac olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2024-cü ilin avqust ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 96,5 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 104,9 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 94,8 faiz təşkil etmişdir.

İxrac olunan qeyri neft-qaz məhsullarının qiymət indeksi 2024-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə 102,2 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 115,3 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 112,0 faiz təşkil etmişdir.

Mənzil bazarında qiymət indeksləri. 2024-cü ilin III rübündə mənzil bazarında qiymət indeksi 2024-cü ilin II rübü ilə müqayisədə 103,8 faiz, o cümlədən ilkin mənzil bazarı üzrə 104,3 faiz, təkrar mənzil bazarı üzrə 103,7 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 57

Mənzil bazarında qiymət indeksləri

	2024-cü ilin III rübü 2024-cü ilin II rübünə nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2023-cü ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən, faizlə
Mənzil bazarında qiymət indeksi	**103,8**	**109,2**
İlkin mənzil bazarında qiymət indeksi	104,3	110,3
Təkrar mənzil bazarında qiymət indeksi	103,7	109,1

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumata görə 2024-cü il sentyabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 23,0 faiz artaraq, milli valyuta ekvivalentində 27649,4 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 23303,5 milyon manatı və ya 84,3 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 94,3 faizi banklar, 5,7 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği il ərzində 11,5 faiz azalaraq 473,1 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 1,7 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 58

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2024-cü il sentyabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	27649,4	123,0
o cümlədən: qısamüddətli	4345,9	115,1
uzunmüddətli	23303,5	124,6
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	473,1	88,5
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	1,7	x

Qrafik 20

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu, milyard manat

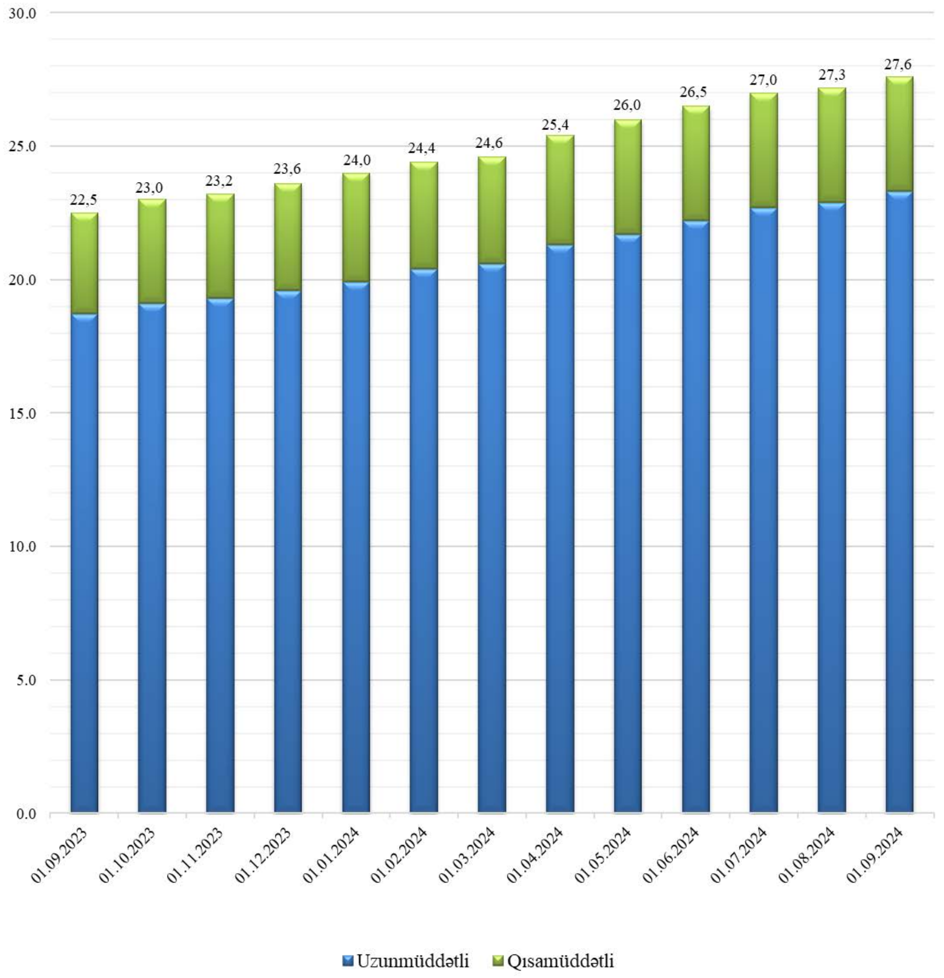

Məşğulluq və işsizlik

2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5304,9 min nəfər olmuş, onlardan 5021,7 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il sentyabrın 1-i vəziyyətinə muzdla çalışan işçilərin sayı 1754,9 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 878,3 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 876,6 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 31,7 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1723,2 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzdla çalışan işçilərin 23,0 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,4 faizi emal sənayesində, 6,9 faizi tikintidə, 3,3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 1,9 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,9 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 18,9 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 18,2 faizi təhsil, 8,3 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,4 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,7 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 4,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,8 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,1 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 3,0 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,2 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,9 faizi informasiya və rabitə, 1,1 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar və 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrində çalışmışlar.

Cədvəl 59

2024-cü il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə muzdla çalışan işçilərin sayı

(min nəfər)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	**1 754,9**	**878,3**	**876,6**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	57,6	24,3	33,3
Mədənçıxarma sənayesi	33,1	11,3	21,8
Emal sənayesi	129,8	17,2	112,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	28,4	27,8	0,6
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	33,6	29,8	3,8
Tikinti	120,3	24,3	96,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	332,5	3,1	329,4
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	75,0	42,3	32,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	53,3	1,5	51,8
İnformasiya və rabitə	33,8	14,4	19,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	38,2	7,2	31,0
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	18,9	5,5	13,4
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	66,7	31,7	35,0
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	83,1	56,2	26,9
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	112,1	106,8	5,3
Təhsil	319,7	305,4	14,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	146,0	117,8	28,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	53,5	47,6	5,9
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	19,3	4,1	15,2

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 145,8 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 60

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	149,7
Mədənçıxarma sənayesi	145,6
Emal sənayesi	146,5
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	149,1
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	151,9
Tikinti	150,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	152,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	141,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	150,9
İnformasiya və rabitə	144,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	148,1
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	142,6
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	141,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	148,0
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	152,2
Təhsil	137,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	139,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	148,5
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	133,7

2024-cü il oktyabr ayının 1-i vəziyyətinə Dövlət Məşğulluq Agentliyinin yerli qurumlarında qeydiyyata alınmış işsiz şəxslərin sayı 216,4 min nəfər olmuş, onların 46,9 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta aylıq məbləği 407,9 manat olmuşdur.

Dövlət büdcəsi

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 25223,4 milyon manat, xərcləri 22362,4 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında yaranmış 2861,0 milyon manatlıq profisit ümumi daxili məhsulun 3,5 faizinə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 61

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Gəlirlər – cəmi	**25223,4**	**100,0**	**31,15**
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	1191,2	4,7	1,47
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	5097,3	20,2	6,30
Torpaq vergisi	26,5	0,1	0,03
Əmlak vergisi	227,1	0,9	0,28
Əlavə dəyər vergisi	6028,0	23,9	7,45
Sadələşdirilmiş vergi	262,0	1,0	0,32
Aksiz	1022,2	4,1	1,26
Yol vergisi	89,3	0,4	0,11
Mədən vergisi	108,6	0,4	0,13
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	1287,2	5,1	1,59
Digər daxilolmalar	9884,0	39,2	12,21

Daxilolmaların 23,9 faizi əlavə dəyər vergisi, 20,2 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 5,1 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 4,7 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 4,1 faizi aksizlər, 1,0 faizi sadələşdirilmiş vergi, 1,8 faizi vergilərin digər növləri, 39,2 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 62

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Xərclər – cəmi	**22362,4**	**100,0**	**27,6**
o cümlədən: Ümumi dövlət xidmətləri	2882,9	12,89	3,6
Müdafiə və milli təhlükəsizlik	4082,3	18,26	5,0
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq	1689,3	7,55	2,1
Təhsil	2625,0	11,74	3,2
Səhiyyə	1166,3	5,22	1,4
Sosial müdafiə və sosial təminat	2762,4	12,35	3,4
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	286,8	1,28	0,4
Mənzil və kommunal təsərrüfatı	154,5	0,69	0,2
Kənd təsərrüfatı	634,6	2,84	0,8
Ətraf mühitin mühafizəsi	192,6	0,86	0,2
İqtisadi fəaliyyət	5021,7	22,46	6,2
Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	864,0	3,86	1,1

Büdcə vəsaitlərinin 18,26 faizi müdafiə və milli təhlükəsizlik tədbirlərinin, 22,46 faizi iqtisadi fəaliyyətin, 12,89 faizi ümumi dövlət xidmətlərinin, 11,74 faizi təhsilin, 12,35 faizi sosial müdafiə və sosial təminatın, 7,55 faizi məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanlarının, 5,22 faizi səhiyyənin, 9,53 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Cədvəl 63

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il				
Yanvar	4006,5	145,9	1457,9	148,3
Fevral	1870,9	99,6	2202,5	129,4
Mart	2412,6	101,2	2906,6	98,7
I rüb	**8290,0**	**118,3**	**6567,0**	**116,7**
Aprel	3874,9	105,4	2362,8	93,1
May	1796,1	102,4	2212,6	97,0
İyun	1518,9	86,1	2920,9	117,5
II rüb	**7189,9**	**99,9**	**7496,3**	**102,6**
İyul	3286,7	88,9	3557,2	148,3
Avqust	1664,5	73,0	3029,2	107,5
Sentyabr	1645,3	74,2	2564,8	110,6
III rüb	**6596,5**	**80,5**	**9151,2**	**121,5**
Oktyabr	4336,4	93,7	3416,0	124,9
Noyabr	3228,8	165,7	2524,7	91,2
Dekabr	5594,8	3,3 d.	7302,8	120,0
IV rüb	**13160,0**	**159,0**	**13243,5**	**114,2**
2024-cü il				
Yanvar	3465,9	86,5	1723,6	118,2
Fevral	3045,0	162,8	3529,4	160,2
Mart	2723,2	112,9	3159,6	108,7
I rüb	**9234,1**	**111,4**	**8412,6**	**128,1**
Aprel	4025,3	103,9	2336,9	98,9
May	2746,4	152,9	2723,4	123,1
İyun	2837,0	186,8	2579,2	88,3
II rüb	**9608,7**	**133,6**	**7639,5**	**101,9**
İyul	3742,0	113,9	3406,3	95,8
Avqust	2638,6	158,5	2904,0	95,9

Qrafik 21

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

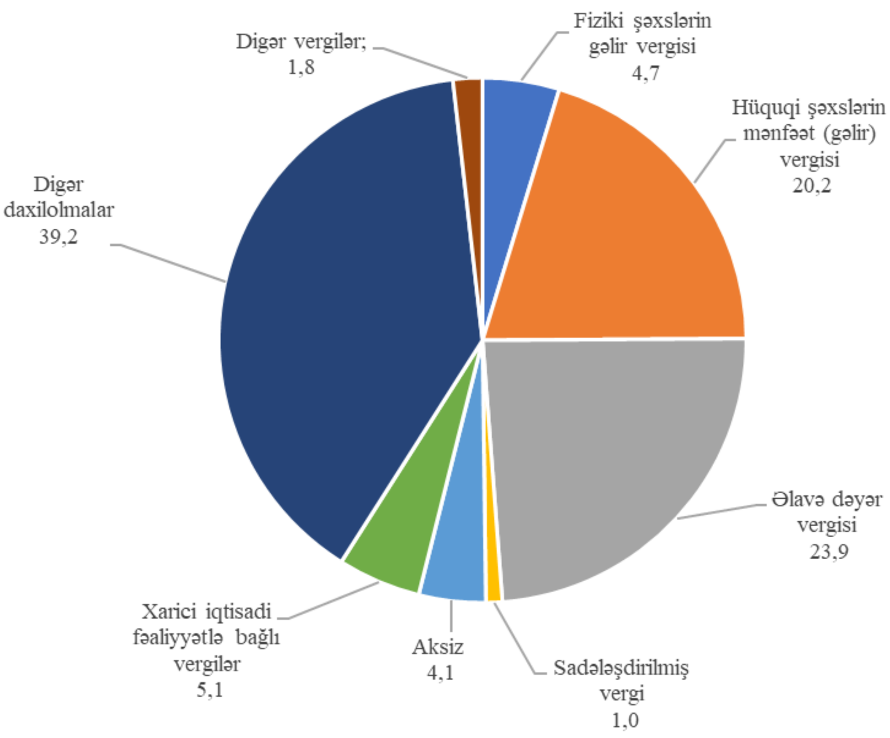

Qrafik 22

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında büdcə xərclərinin strukturu, faizlə

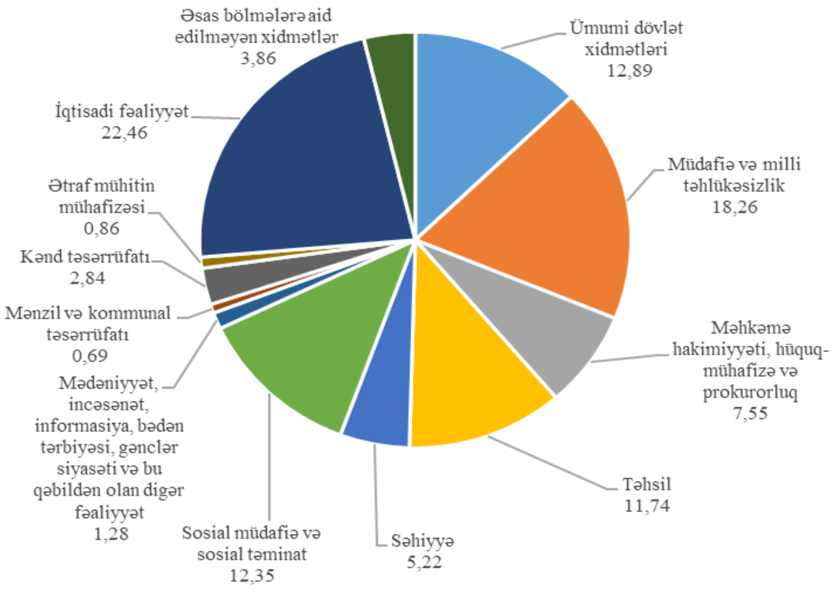

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 27737,0 milyon manat, xərcləri 25174,3 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 2562,7 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 2,8 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 172 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 117 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 161 ölkədən idxal olunmuşdur.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 30212,3 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 17448,4 milyon dollar, idxalın dəyəri 12763,9 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 4684,5 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 2,3 faiz, real ifadədə 5,2 faiz, o cümlədən idxal 2,2 faiz, ixrac isə 7,0 faiz azalmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 88,5 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, İsrail, Almaniya, Avstraliya, Hindistan, Çexiya, ABŞ, Xorvatiya, Birləşmiş Krallıq, Yunanıstan, Portuqaliya, Bolqarıstan, Gürcüstan, İran, Rumıniya, Ukrayna, Belarus, İsveçrə, Türkmənistan, Tailand və Koreya ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 17,8 faizi Çinin, 17,1 faizi Rusiyanın, 11,8 faizi Türkiyənin, 7,1 faizi Avstraliyanın, 5,1 faizi ABŞ-ın, 4,2 faizi Almaniyanın, 3,1 faizi İranın, 2,7 faizi İtaliyanın, hər biri 2,1 faiz olmaqla Belarus və Koreyanın, 1,9 faizi Yaponiyanın, 1,8 faizi Türkmənistanın, 1,6 faizi İsveçrənin, 1,5 faizi Ukraynanın, 1,4 faizi Birləşmiş Krallığın, 1,3 faizi Kanadanın, 1,2 faizi Fransanın, hər biri 1,1 faiz olmaqla Hindistan və Braziliyanın, 0,9 faizi Özbəkistanın, hər biri 0,8 faiz olmaqla Qazaxıstan və Polşanın, 11,5 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

Qrafik 23

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında idxalda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri

(milyon ABŞ dolları)

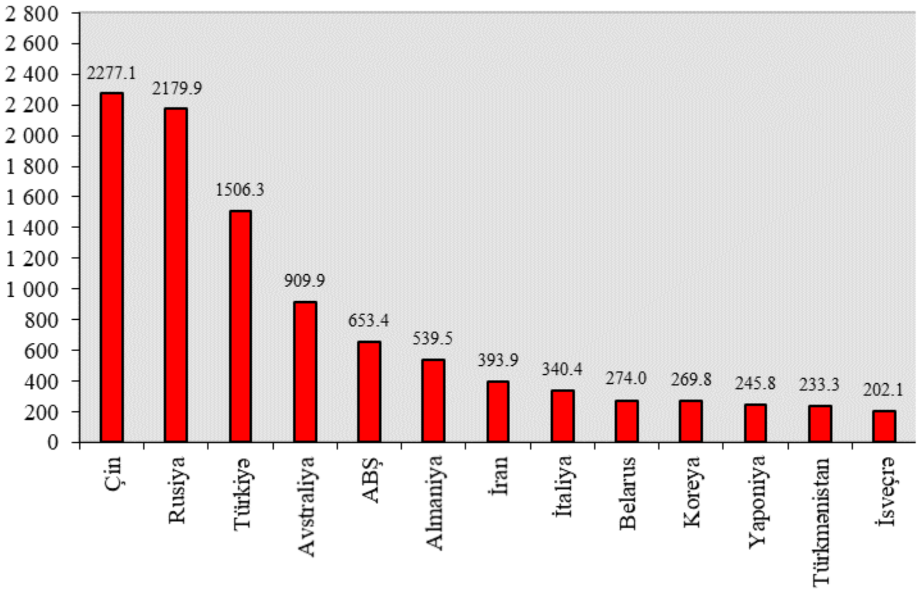

İdxalda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, nəqliyyat vasitələrinin, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, onlardan hazırlanan məmulatların, mineral məhsulların, kimya sənayesi məhsullarının, azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, hazır ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, bitki mənşəli məhsulların, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında mühüm məhsul növlərindən xam şəkər idxalı 5,4 faiz, təzə meyvə – 31,2 faiz, bitki yağları – 33,6 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 77,1 faiz, unlu qənnadı məmulatları – 12,7 faiz, şokolad və şokolad məhsulları – 13,2 faiz, çay – 12,4 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 27,7 faiz, mal əti – 76,8 faiz, təzə tərəvəz – 67,9 faiz, qara metallardan borular – 3,1 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 18,3 faiz, yük avtomobilləri – 21,9 faiz, sintetik yuyucu vasitələr – 4,1 faiz, mebellər – 45,0 faiz, məişət kondisionerləri – 45,9 faiz, qara

metallardan çubuqlar – 47,8 faiz, mineral gübrələr – 40,6 faiz, polipropilen – 22,4 faiz, qara metallardan künclüklər – 2,6 faiz, avtobuslar – 2,0 dəfə, sement – 6,5 faiz artmış, buğda idxalı isə 13,2 faiz, kartof – 5,4 faiz, siqaretlər – 70,0 faiz, minik avtomobilləri – 13,0 faiz, dərman vasitələri – 28,6 faiz, polad prokatı – 11,1 faiz, rezin şinlər – 12,2 faiz, polietilen – 9,1 faiz, paltaryuyan maşınlar – 0,8 faiz, məişət soyuducuları – 9,2 faiz azalmışdır.

Cədvəl 64

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında idxal olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında		2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	8147,1	31969,7	176,8	171,4
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	24943,1	42168,9	127,7	142,6
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	19153,8	103312,3	177,1	171,4
Kartof, ton	83557,2	23821,7	94,6	90,9
Təzə tərəvəz, ton	34790,1	19382,9	167,9	155,5
Təzə meyvə, ton	109880,0	116289,3	131,2	137,0
Çay, ton	9763,8	50450,1	112,4	110,4
Buğda, ton	579926,9	128361,9	86,8	69,9
Bitki yağları, ton	94746,5	107091,8	133,6	122,4
Xam şəkər, ton	217510,1	129864,1	105,4	99,6
Şokolad və şokolad məhsulları, ton	20883,7	76615,8	113,2	115,4
Unlu qənnadı məmulatları, ton	30964,4	81238,0	112,7	116,2
Siqaretlər, milyon ədəd	40,6	1149,9	30,0	39,2
Sement, ton	14724,0	2879,2	106,5	87,6
Dərman vasitələri, ton	14012,7	319333,5	71,4	97,4
Mineral gübrələr, ton	120373,2	50506,8	140,6	105,7
Sintetik yuyucu vasitələr, ton	63493,6	65475,2	104,1	100,2

…ardı

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında		2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Polietilen, ton	39049,4	47775,5	90,9	86,3
Polipropilen, ton	16313,4	20649,6	122,4	106,3
Rezin şinlər, ədəd	1510105	70372,1	87,8	94,9
Polad prokatı, ton	243057,9	201709,0	88,9	94,1
Qara metallardan çubuqlar, ton	72762,3	53549,6	147,8	171,2
Qara metallardan künclüklər, ton	19651,8	17552,6	102,6	103,1
Qara metallardan borular, ton	118043,4	196175,1	103,1	109,6
Məişət kondisionerləri, ədəd	247100	63245,0	145,9	130,7
Məişət soyuducuları, ədəd	26826	9288,9	90,8	108,0
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	154690	34996,6	99,2	95,0
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	501309	138442,7	118,3	115,9
Minik avtomobilləri, ədəd	53006	973440,7	87,0	100,9
Avtobuslar, ədəd	165	14395,5	2,0 d.	2,6 d.
Yük avtomobilləri, ədəd	5465	91966,8	121,9	129,7
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	874640	64875,1	145,0	109,7

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkəyə 53006 ədəd minik avtomobili, 5465 ədəd yük avtomobili, 165 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İdxal olunan malların 54,7 faizini avtomobil, 21,1 faizini hava, 12,0 faizini dəniz, 11,6 faizini dəmir yolu nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 0,6 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın 36,3 faizini İtaliyaya, 14,6 faizini Türkiyəyə, 7,6 faizini İsrailə, 4,2 faizini Rusiyaya, 4,1 faizini Çexiyaya, 3,6 faizini Hindistana, 3,4 faizini Xorvatiyaya, hər biri 2,4 faiz olmaqla Almaniya və Portuqaliyaya, hər biri 2,2 faiz olmaqla Yunanıstan və Birləşmiş Krallığa, 2,1 faizini Bolqarıstana, 1,9

faizini Gürcüstana, 1,6 faizini Rumıniyaya, 1,3 faizini Tailanda, 0,9 faizini Tunisə, 0,8 faizini İndoneziyaya, hər biri 0,7 faiz olmaqla Niderland və Ukraynaya, hər biri 0,6 faiz olmaqla İspaniya, ABŞ, Serbiya və İsveçrəyə, 4,6 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qrafik 24

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ixracda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri
(milyon ABŞ dolları)

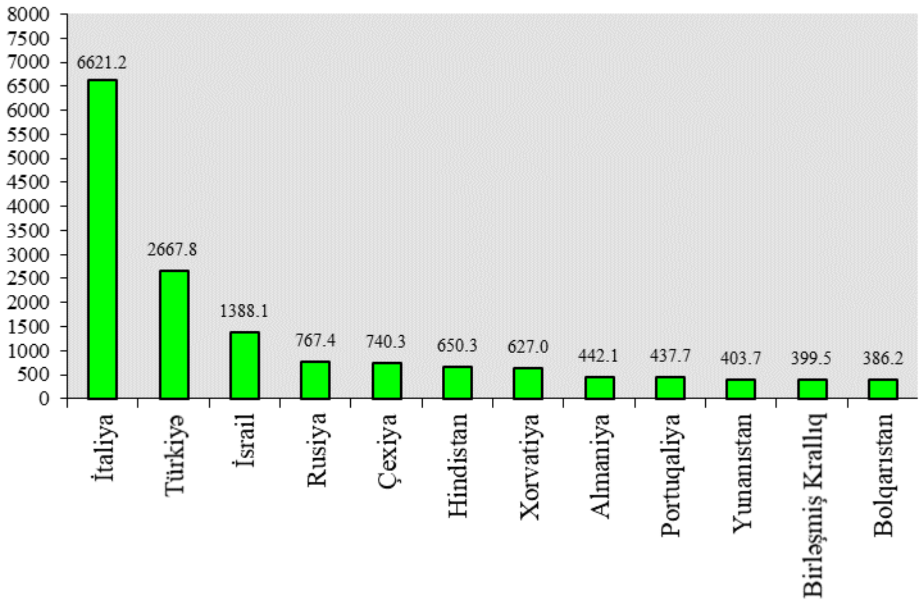

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 1,4 faiz, real ifadədə 12,0 faiz azalaraq 2179,9 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (34,5 faiz), Türkiyəyə (18,1 faiz), Gürcüstana (7,2 faiz), ABŞ-a (5,0 faiz), İsveçrəyə (4,6 faiz), Ukraynaya (3,3 faiz), Qazaxıstana (3,1 faiz), Omana (3,0 faiz), Türkmənistana (2,9 faiz), Almaniyaya (1,6 faiz), Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə (1,5 faiz), Belarusa (1,3 faiz),

Niderlanda (1,2 faiz), Qırğızıstana (1,1 faiz), Özbəkistana (1,0 faiz), İtaliyaya (1,0 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz və neft-qaz məhsullarının, meyvə və tərəvəzlərin, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, pambıq lifi və ipliyinin, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin, şəkərin, bitki yağlarının payı üstünlük təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən şəkər ixracı 46,2 faiz, tütün – 3,6 dəfə, bitki yağları – 2,8 dəfə, meyvə və tərəvəz konservləri – 14,9 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 2,1 dəfə, çay – 10,3 faiz, pambıq lifi – 2,0 dəfə, mineral gübrələr – 2,2 dəfə, bentonit gili – 14,3 faiz artmış, təzə meyvə ixracı isə 0,1 faiz, kartof – 32,0 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri – 3,1 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu – 34,1 faiz, polipropilen – 25,6 faiz, polietilen – 21,9 faiz, elektrik enerjisi – 64,2 faiz, emal olunmamış alüminium – 18,5 faiz, sement klinkerləri – 6,0 faiz, qara metallardan çubuqlar – 7,7 faiz, pambıq ipliyi – 2,5 faiz, qara metallardan borular – 26,4 faiz azalmışdır.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ixracın 87,0 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 8,1 faizini avtomobil, 3,3 faizini dəmir yolu, 1,2 faizini hava, 0,4 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Cədvəl 65

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ixrac olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında		2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	
	Miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	144955,1	150184,0	100,0	107,9
Təzə meyvə, ton	203199,7	244050,6	99,9	94,5
Kartof, ton	48234,1	20470,8	68,0	66,4
Çay, ton	488,6	4372,2	110,3	109,6
Bitki yağları, ton	6155,2	11077,0	2,8 d.	2,5 d.
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	2977,4	5160,2	2,1 d.	2,2 d.
Şəkər, ton	32648,6	24976,9	146,2	150,2
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	7083,6	10819,7	114,9	133,9
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	9325,0	12356,5	96,9	104,0
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	148,4	4465,4	65,9	92,7
Tütün, ton	5581,4	16128,6	3,6 d.	4,8 d.
Bentonit gili, ton	131942,7	10970,8	114,3	115,9
Sement klinkerləri, ton	478989,1	29186,3	94,0	102,0
Mineral gübrələr, ton	361643,0	78653,5	2,2 d.	188,0
Xam neft, min ton	16475,8	10308018,9	89,0	91,8
Xam neft, min ton (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	16021,3	9695834,7	94,8	98,8
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	64656,3	67801,1	81,1	87,7
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	321439,5	166545,4	61,6	63,0
Maye qaz, ton	337,4	135,6	3,4	28,4
Təbii qaz, milyon kub metr	15826,7	5455694,2	91,0	52,2
Təbii qaz, milyon kub metr (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	16942,0	5284780,3	102,4	72,4

…ardı

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında		2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	
	Miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Elektrik enerjisi, min kVt.s	1018685,1	57499,2	35,8	18,3
Neft koksu, ton	156832,4	13222,0	80,4	25,3
Polietilen, ton	85352,0	94886,6	78,1	83,8
Polipropilen, ton	91017,6	104463,8	74,4	72,1
Pambıq lifi, ton	90858,3	138937,3	2,0 d.	166,7
Pambıq ipliyi, ton	7255,9	18133,2	97,5	83,2
Qara metallardan borular, ton	13207,9	15987,9	73,6	62,2
Qara metallardan çubuqlar, ton	40917,8	26486,7	92,3	94,5
Emal olunmamış alüminium, ton	20635,3	49555,7	81,5	81,5

Qrafik 25

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

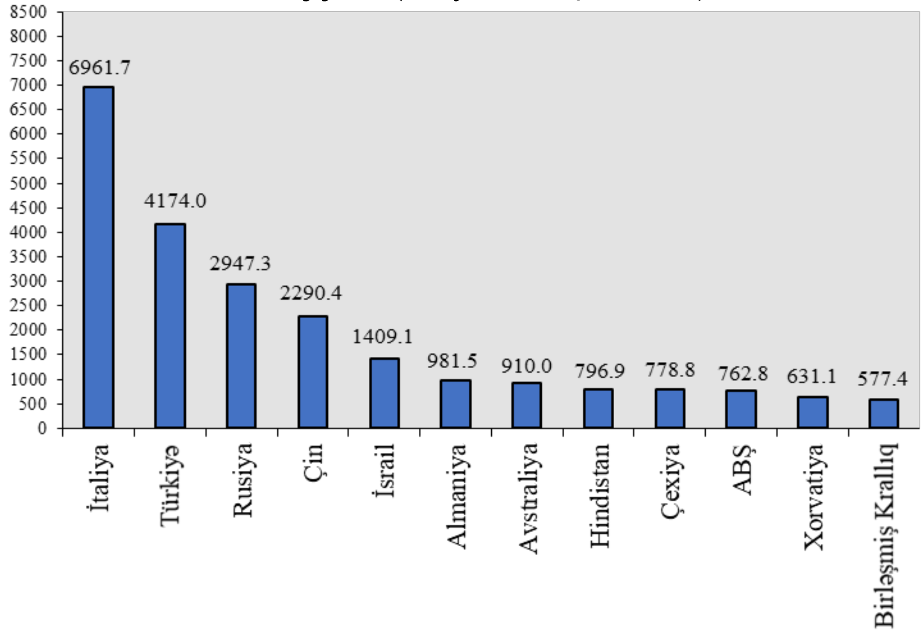

Cədvəl 66

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycanın tərəfdaş ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri*

min ABŞ dolları

Ölkələr	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	**30995423,7**	**12763883,1**	**18231540,6**
o cümlədən: İtaliya	6961671,7	340423,5	6621248,2
Türkiyə	4174034,4	1506282,2	2667752,2
Rusiya	2947303,0	2179863,0	767440,0
Çin	2290359,3	2277070,4	13288,9
İsrail	1409131,1	21054,4	1388076,7
Almaniya	981533,0	539451,4	442081,6
Avstraliya	910010,7	909907,4	103,3
Hindistan	796932,4	146664,4	650268,0
Çexiya	778759,3	38480,2	740279,1
Amerika Birləşmiş Ştatları	762827,0	653358,3	109468,7
Xorvatiya	631106,2	4073,5	627032,7
Birləşmiş Krallıq	577408,8	177931,3	399477,5
Yunanıstan	448022,2	44317,3	403704,9
Portuqaliya	447489,9	9811,2	437678,7
Bolqarıstan	410515,5	24299,5	386216,0
Gürcüstan	409312,6	71075,5	338237,1
İran	403296,5	393902,0	9394,5
Rumıniya	320337,5	29296,9	291040,6
Ukrayna	315049,1	187367,7	127681,4
Belarus	303500,4	273989,6	29510,8
İsveçrə	302406,1	202093,9	100312,2
Türkmənistan	296026,8	233320,8	62706,0
Tailand	285769,5	51526,4	234243,1
Koreya	270274,2	269819,5	454,7
Yaponiya	258649,0	245792,7	12856,3
Digər ölkələr	3303697,5	1932710,1	1370987,4

*gömrük məlumatı

Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası

2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı 5,1 faiz artaraq 2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə 208584 olmuşdur.

Artım iqtisadiyyatın “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı”, “Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə”, “İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət”, “İnformasiya və rabitə”, “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”, “Emal sənayesi”, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Təhsil” və “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi” sahələrində nəzərəçarpacaq dərəcədə olmuşdur.

Cədvəl 67

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayı

(fərdi sahibkarlar istisna olmaqla)

Fəaliyyət növünün		01.10.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi saya görə, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərf işarəsi	Adı	Cəmi*	o cümlədən kommersiya təşkilatları		
	CƏMİ	**208584**	**190932**	**100,0**	**105,1**
	o cümlədən:				
A	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	13025	12270	6,3	102,6
B	Mədənçıxarma sənayesi	1118	1118	0,5	103,9
C	Emal sənayesi	12242	12229	5,9	106,9
D	Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	400	370	0,2	104,4
E	Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	880	774	0,4	104,6
F	Tikinti	18542	18491	8,9	103,4
G	Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	66173	66156	31,7	106,4
H	Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	6174	6155	3,0	109,5
İ	Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	5439	5420	2.6	108,9

...ardı

Fəaliyyət növünün		01.10.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi saya görə, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərf işarə-si	Adı	Cəmi*	o cümlədən kommer-siya təşkilatları		
J	İnformasiya və rabitə	6273	6215	3,0	107,1
K	Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2493	2455	1,2	103,4
L	Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2998	2734	1,4	104,8
M	Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	15363	14630	7,4	106,9
N	İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	11464	11324	5,5	105,9
O	Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4832	-	2,3	99,3
P	Təhsil	6547	4368	3,1	106,2
Q	Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	3161	2667	1,5	104,2
R	İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	3003	2519	1,4	107,2
S	Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	28357	21037	13,6	101,0
U	Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	100	-	0,1	101,0

*Bu və sonrakı cədvəllərdə statistik vahidlərin sayına dair son tarixə olan məlumatlarda əvvəlki dövrlərdə yaranmış və ya ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı ilə bağlı inzibati mənbələrdən əldə edilmiş məlumatlar əsasında aparılmış dəqiqləşmələr də öz əksini tapmışdır.

“Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, “Tikinti”, “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” və “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” sahələrindəki statistik vahidlərin xüsusi çəkisi daha yüksək olmuşdur.

Qrafik 26

Fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayının strukturu, yekuna nisbətən

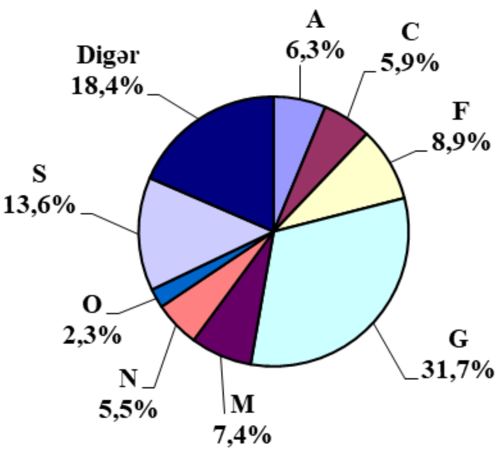

Cədvəl 68

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin sayının iqtisadi fəaliyyət üzrə mülkiyyət növlərinə görə bölgüsü

(2024-cü il oktyabrın 1-nə)

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
							Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cəmi	**10642**	**5,1**	**1742**	**0,8**	**196200**	**94,1**	**19175**	**9,2**	**3938**	**1,9**
o cümlədən: **A**	549	4,2	69	0,5	12407	95,3	282	2,2	148	1,1
B	36	3,2	1	0,1	1081	96,7	253	22,6	38	3,4
C	211	1,7	9	0,1	12022	98,2	1066	8,7	512	4,2
D	281	70,3	-	-	119	29,7	20	5,0	14	3,5
E	231	26,2	4	0,5	645	73,3	46	5,2	28	3,2
F	494	2,7	18	0,1	18030	97,2	1638	8,8	419	2,3

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

…ardı

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
							Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
G	713	1,1	1	0,0	65459	98,9	5548	8,4	1140	1,7
H	232	3,8	3	0,0	5939	96,2	641	10,4	116	1,9
İ	46	0,9	1	0,0	5392	99,1	1899	34,9	199	3,7
J	229	3,7	1	0,0	6043	96,3	565	9,0	162	2,6
K	159	6,4	2	0,1	2332	93,5	172	6,9	111	4,5
L	108	3,6	-	-	2890	96,4	196	6,5	68	2,3
M	610	4,0	3	0,0	14750	96,0	2028	13,2	334	2,2
N	224	2,0	5	0,0	11235	98,0	2505	21,9	213	1,9
O	3225	66,7	1607	33,3	-	-	-	-	-	-
P	2240	34,2	-	-	4307	65,8	295	4,5	72	1,1
Q	505	16,0	-	-	2656	84,0	213	6,7	53	1,7
R	420	14,0	5	0,2	2578	85,8	147	4,9	41	1,4
S	128	0,5	13	0,0	28216	99,5	1565	5,5	270	1,0
U	1	1,0	-	-	99	99,0	96	96,0	-	-

Xüsusi mülkiyyətə aid olan statistik vahidlərin əsas hissəsi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (33,4%), "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" (14,4%), "Tikinti" (9,2%), "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" (7,5%), "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" (6,3%), "Emal sənayesi" (6,1%) və "İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi" (5,7%) sahələrinin payına düşür.

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

Qrafik 27

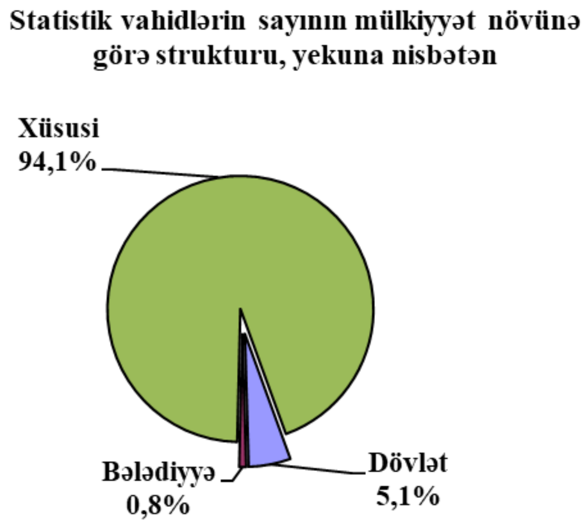

Qrafik 28

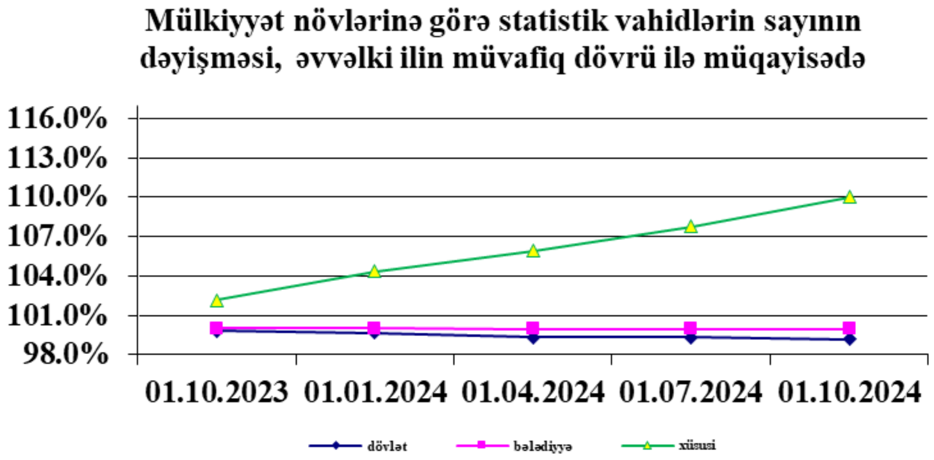

Qrafik 29

Xarici investisiyalı və birgə müəssisələrin sayının ölkələr üzrə strukturu, yekuna nisbətən

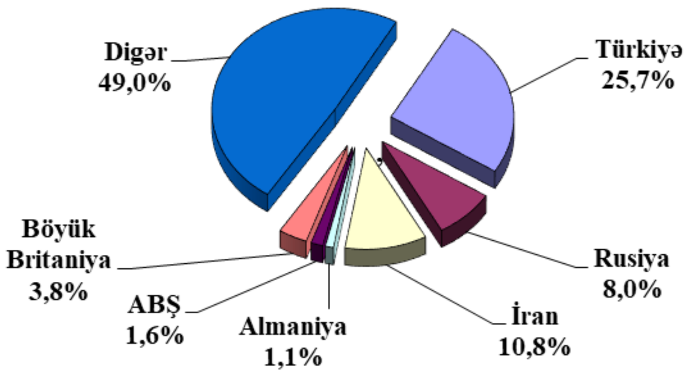

Reyestrdə qeydiyyatdan keçmiş statistik vahidlərdən tam xarici investisiyalı və birgə müəssisələr əsasən Türkiyə (25,7%), İran (10,8%), Rusiya (8,0%), Böyük Britaniya (3,8%), ABŞ (1,6%) və Almaniya (1,1%) kimi ölkələrin sahibkarları tərəfindən yaradılmışdır.

Cədvəl 69

Statistik vahidlərin demoqrafiyası

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**208584**	**10505**	**5,0**	**459**	**0,2**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	13025	363	2,8	17	0,1
Mədənçıxarma sənayesi	1118	45	4,0	5	0,4
Emal sənayesi	12242	834	6,8	27	0,2

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	400	17	4,3	-	-
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	880	44	5,0	3	0,3
Tikinti	18542	645	3,5	38	0,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	66173	4017	6,1	63	0,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	6174	547	8,9	14	0,2
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	5439	445	8,2	6	0,1
İnformasiya və rabitə	6273	418	6,7	9	0,1
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2493	153	6,1	65	2,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2998	117	3,9	18	0,6
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	15363	1036	6,7	45	0,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	11464	641	5,6	10	0,1
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4832	11	0,2	48	1,0
Təhsil	6547	404	6,2	25	0,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	3161	134	4,2	8	0,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	3003	206	6,9	7	0,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	28357	427	1,5	51	0,2
Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	100	1	1,0	-	-

2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin 14,2 faizi “Maliyyə və sığorta fəaliyyəti”, 13,7 faizi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, 11,1 faizi “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, 10,5 faizi “Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat”, 9,8 faizi “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”, 8,3 faizi “Tikinti” sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Bu dövrdə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 38,2 faizi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, 9,9 faizi “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”, 7,9 faizi “Emal sənayesi”, 6,1 faizi (hər biri üzrə) “Tikinti” və “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi”, 5,2 faizi “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Cədvəl 70

Yeni yaradılmış və ləğv edilmiş statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayının mülkiyyət növlərinə görə strukturu

Mülkiyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**208584**	**10505**	**5,0**	**459**	**0,2**
o cümlədən: Dövlət mülkiyyətli müəssisələr	10642	88	0,8	142	1,3
Bələdiyyə mülkiyyətli müəssisələr*	1742	-	-	-	-
Xüsusi mülkiyyətli müəssisələr	196200	10417	5,3	317	0,2
ondan: xarici müəssisələr (100% xarici investisiyalı)	19175	931	4,9	30	0,2
birgə müəssisələr	3938	165	4,2	11	0,3

* Bələdiyyələr də daxil edilməklə

2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin 99,2 faizi xüsusi mülkiyyətli (o cümlədən 8,9 faizi tam xarici investisiyalı, 1,6 faizi birgə mülkiyyətli) müəssisələrin payına düşür.

Cədvəl 71

İqtisadi rayonlar üzrə statistik vahidlərin Dövlət reyestrinin tərkibinin dəyişməsi (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla)

İqtisadi rayonlar	01.10.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**208584**	**10505**	**5,0**	**459**	**0,2**
Bakı şəhəri	137263	8107	5,9	234	0,2
Naxçıvan Muxtar Respublikası	2862	228	8,0	39	1,4
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	13646	782	5,7	41	0,3
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	2600	60	2,3	9	0,3
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	5741	171	3,0	7	0,1
Qarabağ iqtisadi rayonu	5238	233	4,4	5	0,1
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	4249	121	2,8	20	0,5
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	5024	100	2,0	11	0,2
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	8068	164	2,0	28	0,3
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	5702	129	2,3	20	0,4
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	5916	75	1,3	9	0,2
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	5976	142	2,4	19	0,3
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	1277	104	8,1	3	0,2
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	5022	89	1,8	14	0,3

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin 65,8 faizi Bakıda yerləşmişdir. Hesabat dövründə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 77,2 faizi Bakıda, 7,4 faizi Abşeron-Xızı, 2,2 faizi (hər biri üzrə) Naxçıvan Muxtar Respublikası və Qarabağ, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyata alınmışlar. Statistik vahidlərin yaradılması prosesi Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda (8,1%), Naxçıvan Muxtar Respublikasında (8,0%), Bakı

şəhərində (5,9%), Abşeron-Xızı iqtisadi rayonunda (5,7%), və Qarabağ iqtisadi rayonunda (4,4%) daha fəal olmuşdur.

Bu dövrdə Bakı şəhəri üzrə 234, Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu üzrə 41, Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə 39, Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu üzrə 28, Qazax-Tovuz və Mərkəzi Aran iqtisadi rayonlarının hər biri üzrə 20, Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu üzrə 19, Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu üzrə 14, Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu üzrə 11, Dağlıq Şirvan və Mil-Muğan iqtisadi rayonlarının hər biri üzrə 9, Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu üzrə 7, Qarabağ iqtisadi rayonu üzrə 5, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu üzrə 3 statistik vahid ləğv edilmişdir.

2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkədə mövcud olan mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli 556 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları"na uyğun olaraq "işçilərin orta siyahı sayı" və "illik gəlir" meyar göstəriciləri əsasında müəyyən edilmişdir.

Cədvəl 72

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Mikro sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**173957**	**100,0**	**91,1**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	11672	6,7	95,1
Mədənçıxarma sənayesi	878	0,5	78,5
Emal sənayesi	10478	6,0	85,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	187	0,1	50,5

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Mikro sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	584	0,3	75,4
Tikinti	16241	9,4	87,8
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	60414	34,7	91,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5311	3,1	86,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	4846	2,8	89,4
İnformasiya və rabitə	5620	3,2	90,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1930	1,1	78,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2413	1,4	88,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	13479	7,8	92,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	10734	6,2	94,8
Təhsil	4045	2,3	92,6
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2120	1,2	79,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2324	1,3	92,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	20681	11,9	98,3

Göründüyü kimi, 2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 91,1 faizini mikro sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (34,7%), “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” (11,9%), “Tikinti” (9,4%), “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (7,8%) və “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” (6,7%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 73

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında kiçik sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**12005**	**100,0**	**6,3**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	403	3,4	3,3
Mədənçıxarma sənayesi	135	1,1	12,1
Emal sənayesi	1174	9,8	9,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	42	0,3	11,4
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	72	0,6	9,3
Tikinti	1508	12,6	8,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	4125	34,4	6,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	594	4,9	9,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	430	3,6	7,9
İnformasiya və rabitə	428	3,6	6,9
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	435	3,6	17,7
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	250	2,1	9,1
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	900	7,5	6,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	459	3,8	4,1
Təhsil	232	1,9	5,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	376	3,1	14,1
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	136	1,1	5,4
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	306	2,6	1,5

2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 6,3 faizini kiçik sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (34,4%), "Tikinti" (12,6%), "Emal sənayesi" (9,8%) və "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" (7,5%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 74

Orta sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Orta sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında orta sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**4125**	**100,0**	**2,2**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	171	4,1	1,4
Mədənçıxarma sənayesi	54	1,3	4,8
Emal sənayesi	459	11,1	3,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	120	2,9	32,4
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	95	2,3	12,3
Tikinti	633	15,4	3,4
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	1423	34,5	2,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	188	4,6	3,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	120	2,9	2,2
İnformasiya və rabitə	140	3,4	2,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	61	1,5	2,5
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	58	1,4	2,1
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	201	4,9	1,4
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	104	2,5	0,9
Təhsil	74	1,8	1,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	126	3,1	4,7

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Orta sahibkarlıq subyektlərin in ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında orta sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	51	1,2	2,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	47	1,1	0,2

2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 2,2 faizini orta sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (34,5%), "Tikinti" (15,4%), "Emal sənayesi" (11,1%) və "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" (4,9%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 75

İri sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	İri sahibkarlıq subyektlərini n ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında iri sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**845**	**100,0**	**0,4**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	24	2,9	0,2
Mədənçıxarma sənayesi	51	6,0	4,6
Emal sənayesi	118	14,0	1,0
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	21	2,5	5,7
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	23	2,7	3,0
Tikinti	109	12,9	0,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	194	23,0	0,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	62	7,3	1,0

...ardı

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	İri sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında iri sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	24	2,8	0,5
İnformasiya və rabitə	27	3,2	0,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	29	3,4	1,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	13	1,5	0,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	50	5,9	0,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	27	3,2	0,2
Təhsil	17	2,0	0,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	45	5,3	1,7
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	8	1,0	0,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	3	0,4	0,0

2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 0,4 faizini iri sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (23,0%), “Emal sənayesi” (14,0%), “Tikinti” (12,9%) və “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” (7,3%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 76

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.10.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**173957**	**100,0**
Bakı şəhəri	118920	68,4
Naxçıvan Muxtar Respublikası	1483	0,9
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	11904	6,8
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	1815	1,0
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	4333	2,5
Qarabağ iqtisadi rayonu	3875	2,2
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	3008	1,7
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	3878	2,2
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	6533	3,8
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	4086	2,3
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	4800	2,8
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	4444	2,6
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	851	0,5
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	4027	2,3

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin 68,4 faizi Bakıda, 6,8 faizi Abşeron-Xızı, 3,8 faizi Lənkəran-Astara, 2,8 faizi Mil-Muğan, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 77

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.10.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**12005**	**100,0**
Bakı şəhəri	8788	73,2
Naxçıvan Muxtar Respublikası	193	1,6
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	735	6,1
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	131	1,1
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	312	2,6

…ardı

İqtisadi rayonlar	01.10.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
Qarabağ iqtisadi rayonu	188	1,6
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	231	1,9
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	245	2,0
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	260	2,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	283	2,4
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	175	1,5
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	262	2,2
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	52	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	150	1,2

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin 73,2 faizi Bakıda, 6,1 faizi Abşeron-Xızı, 2,6 faizi Gəncə-Daşkəsən, 2,4 faizi Mərkəzi Aran, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 78

Orta sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.10.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**4125**	**100,0**
Bakı şəhəri	2850	69,1
Naxçıvan Muxtar Respublikası	91	2,2
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	236	5,7
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	46	1,1
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	109	2,6
Qarabağ iqtisadi rayonu	86	2,1
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	86	2,1
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	109	2,6
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	89	2,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	106	2,6
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	75	1,8
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	129	3,1
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	22	0,6
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	91	2,2

Orta sahibkarlıq subyektlərinin 69,1 faizi Bakıda, 5,7 faizi Abşeron-Xızı, 3,1 faizi Şəki-Zaqatala, 2,6 faizi (hər biri üzrə) Gəncə-Daşkəsən, Quba-Xaçmaz və Mərkəzi Aran, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 79

İri sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.10.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**845**	**100,0**
Bakı şəhəri	663	78,5
Naxçıvan Muxtar Respublikası	18	2,1
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	65	7,7
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	3	0,3
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	20	2,4
Qarabağ iqtisadi rayonu	6	0,7
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	10	1,2
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	11	1,3
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	6	0,7
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	11	1,3
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	4	0,5
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	9	1,1
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	5	0,6
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	14	1,6

İri sahibkarlıq subyektlərinin 78,5 faizi Bakıda, 7,7 faizi Abşeron-Xızı, 2,4 faizi Gəncə-Daşkəsən, 2,1 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikası, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Fərdi sahibkarlar

Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin məlumatına əsasən 2024-cü il oktyabrın 1-i vəziyyətinə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş fərdi sahibkarların sayı 1 milyon 373 mini keçmişdir.

Cədvəl 80

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	01.10.2024-cü il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**1373532**	**100,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	508479	37,0
Mədənçıxarma sənayesi	1271	0,1
Emal sənayesi	28292	2,1
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	92	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	1172	0,1
Tikinti	28856	2,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	260663	19,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	154628	11,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	50872	3,7
İnformasiya və rabitə	14344	1,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	3773	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	17237	1,2
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	31562	2,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	27330	2,0
Təhsil	17354	1,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	8107	0,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	17166	1,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	126814	9,2
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	75520	5,5

Hesabat dövründə hər dörd fərdi sahibkardan üçü “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq”, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” və “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” sahələri üzrə qeydiyyatdan keçmişdir.

Cədvəl 81

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.10.2024-cü il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**1373532**	**100,0**
Bakı şəhəri	363782	26,5
Naxçıvan Muxtar Respublikası	46571	3,4
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	71985	5,2
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	40360	2,9
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	85907	6,3
Qarabağ iqtisadi rayonu	87510	6,4
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	108086	7,9
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	84367	6,2
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	140421	10,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	97883	7,1
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	71597	5,2
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	93804	6,8
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	5876	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	75383	5,5

Sahibkarlıqla məşğul olmaq niyyətində olan fərdi sahibkarların əsas hissəsi Bakıda (26,5%), Lənkəran-Astara (10,2%), Qazax-Tovuz (7,9%) və Mərkəzi Aran (7,1%) iqtisadi rayonlarında qeydiyyata alınmışdır.

Cədvəl 82

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	**1055943**	**100,0**	**317589**	**100,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	377256	35,7	131223	41,3
Mədənçıxarma sənayesi	1195	0,1	76	0,0
Emal sənayesi	22302	2,1	5990	1,9
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	85	0,0	7	0,0

…ardı

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	1082	0,1	90	0,0
Tikinti	27884	2,6	972	0,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	204155	19,3	56508	17,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	149678	14,2	4950	1,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	42493	4,0	8379	2,6
İnformasiya və rabitə	11290	1,1	3054	1,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2799	0,3	974	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	12115	1,2	5122	1,6
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	21067	2,0	10495	3,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	17351	1,6	9979	3,1
Təhsil	6097	0,6	11257	3,6
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	5000	0,5	3107	1,0
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	14654	1,4	2512	0,8
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	81049	7,7	45765	14,4
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	58391	5,5	17129	5,4

Fərdi sahibkarların 76,9 faizini kişilər, 23,1 faizini isə qadınlar təşkil etmişdir.

Qadınlar "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" fəaliyyət növündə mövcud sahibkarların ümumi sayının 36,1 faizini, "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" fəaliyyət sahəsində 25,8 faizini, "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" fəaliyyət sahəsində isə 21,7 faizini təşkil edir.

Cədvəl 83

İqtisadi rayonlar üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	**1055943**	**100,0**	**317589**	**100,0**
Bakı şəhəri	273064	25,9	90718	28,6
Naxçıvan Muxtar Respublikası	33995	3,2	12576	4,0
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	56073	5,3	15912	5,0
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	33395	3,2	6965	2,2
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	63587	6,0	22320	7,0
Qarabağ iqtisadi rayonu	70970	6,7	16540	5,2
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	77504	7,3	30582	9,6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	66107	6,3	18260	5,8
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	108304	10,3	32117	10,1
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	75952	7,2	21931	6,9
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	60216	5,7	11381	3,6
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	72381	6,8	21423	6,7
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	4598	0,4	1278	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	59797	5,7	15586	4,9

Sahibkar qadınların 28,6 faizi Bakıda, 10,1 faizi Lənkəran-Astara, 9,6 faizi Qazax-Tovuz, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyatdan keçmişdir.

Fərdi sahibkarların cins tərkibinin regionlar üzrə say bölgüsündən aydın olur ki, Qazax-Tovuz (28,3%), Naxçıvan Muxtar Respublikası (27,0%), Gəncə-Daşkəsən (26,0%), Bakı (24,9%) iqtisadi rayonlarında qadın sahibkarların payı ölkə üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2024-cü ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 6,1 faiz artaraq 61587,0 milyon manat və ya hər nəfərə orta hesabla 6039,2 manat olmuşdur.

Əhalinin sərəncamında qalan gəlirləri 54335,4 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 84

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2024-cü il yanvar-sentyabr aylarında	2023-cü il yanvar-sentyabr aylarında*)	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	61587,0	58020,1	106,1
hər nəfərə, manat	6039,2	5717,5	105,6
Sərəncamda qalan gəlirlər, milyon manat	54335,4	51322,9	105,9
hər nəfərə, manat	5328,1	5057,5	105,4

*) 2023-cü ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,0 faiz artaraq 997,1 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3745,5 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 946,1 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 953,7 manat, özəl müəssisələrdə isə 1042,8 manat olmuşdur.

Cədvəl 85

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı
(manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	**997,1**	**953,7**	**1 042,8**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	567,0	530,8	594,2
Mədənçıxarma sənayesi	3 587,2	2 240,8	4 296,1
Emal sənayesi	898,4	1 263,4	844,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1 070,9	1 061,1	1 578,8
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	723,9	670,0	1 186,0
Tikinti	1 071,6	1 014,0	1 086,9
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	669,7	949,0	667,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1 357,9	1 433,8	1 258,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	750,3	1 747,4	714,0
İnformasiya və rabitə	1 688,3	1 483,6	1 836,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2 777,0	3 326,2	2 645,8
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1 078,7	1 203,5	1 030,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 701,0	1 125,1	2 212,6
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	600,8	530,7	764,7
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	1 380,6	1 424,5	481,5
Təhsil	750,2	741,5	921,9
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	852,8	885,0	711,7
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	736,6	691,3	1 114,5
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	1 214,3	1 752,6	1 067,1

Mədənçıxarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə əhalinin banklardakı əmanətlərinin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,8 faiz artaraq 2024-cü il sentyabr ayının 1-nə milli valyuta ekvivalentində 14185,5 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 66,1 faizi milli, 33,9 faizi xarici valyutada qoyulmuş, xarici valyutada qoyulmuş əmanətlərin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,5 faiz, milli valyutada olan əmanətlərin məbləği isə 16,9 faiz artmışdır.

Cədvəl 86

Əhalinin əmanətləri

	2024-cü il sentyabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	14185,5	112,8
o cümlədən: milli valyutada	9371,6	116,9
xarici valyutada	4813,9	105,5

Qrafik 30

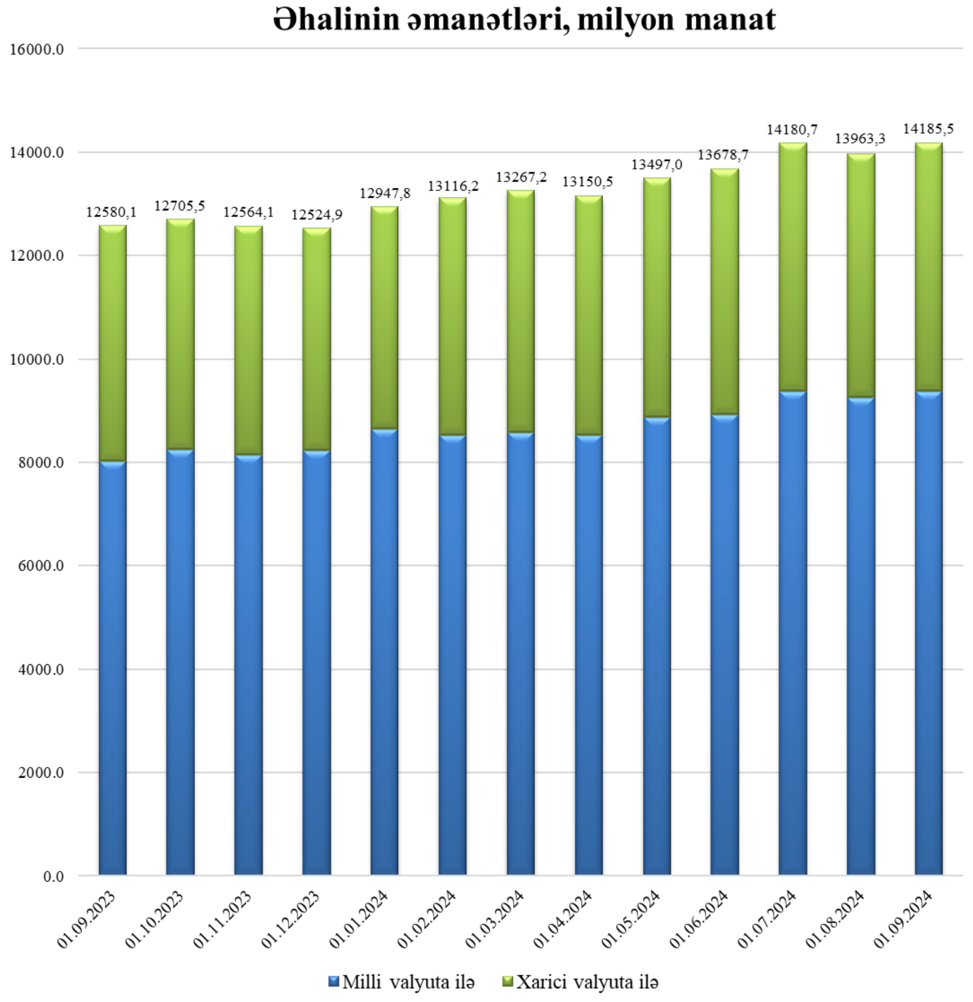

Sentyabr ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya 1,89 (1,85) manata, 100 Türk lirəsinə 4,99 (5,27) manata, 100 Rus rubluna 1,87 (1,89) manata bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

İlin əvvəlindən ölkə əhalisinin sayı 28833 nəfər və ya 0,3 faiz artaraq 2024-cü il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə 10209603 nəfərə çatmışdır. Əhalinin ümumi sayında şəhər əhalisinin xüsusi çəkisi 54,5 faiz, kənd əhalisinin xüsusi çəkisi 45,5 faiz, kişilərin xüsusi çəkisi 49,8 faiz, qadınların xüsusi çəkisi isə 50,2 faiz olmuşdur.

Cədvəl 87

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - avqust ayları üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə[1]		
	2024	2023	artım (+) azalma (-)	2024	2023	2024-cü il 2023-cü ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	28445	35151	-6706	4,2	5,2	80,8
doğulanlar	68129	75623	-7494	10,0	11,2	89,3
ölənlər	39684	40472	-788	5,8	6,0	96,7
Nikahlar	30788	33836	-3048	4,5	5,0	90,0
Boşanmalar	14248	14544	-296	2,1	2,2	95,5

[1] Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə 68129 doğulan körpə qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 11,2-dən 10,0-a düşmüşdür. Doğulan körpələr arasında oğlan uşaqlarının xüsusi çəkisi 53,2 faiz, qız uşaqlarının xüsusi çəkisi isə 46,8 faiz olmuşdur. Körpələrdən 2252-si əkiz, 96-sı üçəm və 4-ü isə dördəm doğulmuşdur.

Cari ilin 8 ayı ərzində ölkə üzrə 39684 ölüm halı qeydə alınmış və 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 6,0-dan 5,8-ə düşmüşdür.

Qrafik 31

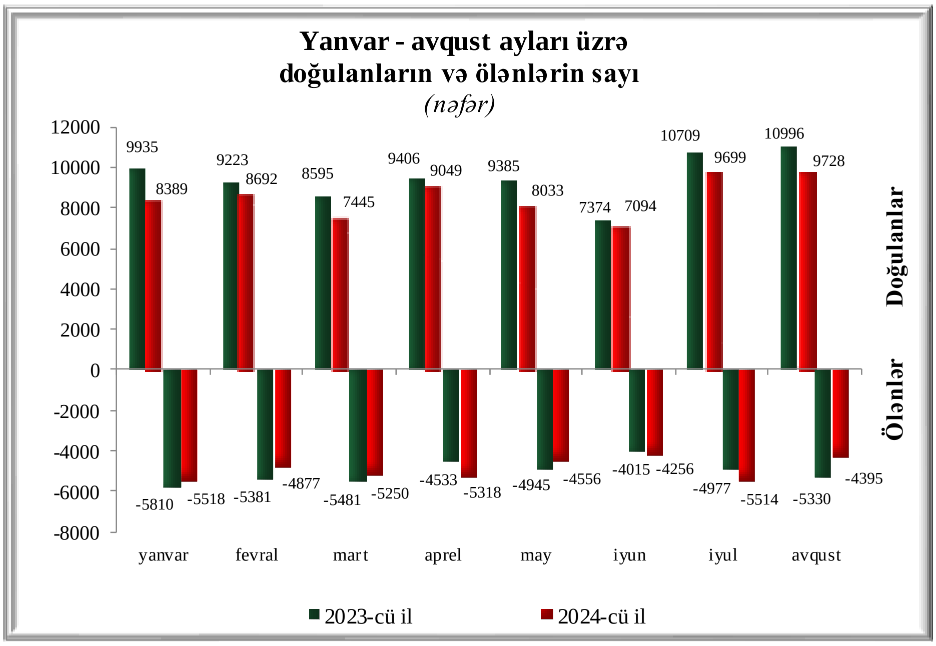

Bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 30788 nikah və 14248 boşanma halları qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı azalaraq 5,0-dan 4,5-ə, boşanmaların sayı isə 2,2-dən 2,1-ə düşmüşdür.

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri **Tahir Budaqov**

Cədvəl 88

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər

(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə; dəyər ifadəsində göstəricilər sabit qiymətlərlə;
milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	**Ermənistan**	**Belarus**	**Qazaxıs-tan**	**Qırğızıs-tan**	**Moldova**	**Rusiya**	**Tacikis-tan**	**Türk-mənistan**	**Özbəkis-tan**	**Ukrayna**
Ümumi Daxili Məhsul	104,3	106,5[1)]	104,9	103,2[1)]	106,6	102,2[1)]	104,7[1)]	108,2[1)2)]	106,3	106,4[1)]	…
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	100,6	113,7	107,1	103,0	100,7	102,3[3]	104,5	113,2	…	106,9	…
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	104,4	102,9	107,0	105,7	110,7	98,2	116,1	100,2	…	118,9	…
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	101,7	116,2	107,1	96,5[1)]	159,3	101,7[1)]	110,9[1)]	108,1	…	136,6[1)]	…
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	101,9	55,0	…	98,8	95,1	78,6[1)]	96,2	100,1	…	100,5[1)]	…
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,5	105,2	112,0	106,8	112,3	…	108,0	111,5	…	109,1	…
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,9	105,5	112,9	106,9	112,0	…	108,6	111,2	…	110,2	…
İstehlak qiymətlərinin indeksi	101,3	99,9	105,7	108,8	104,8	104,2	108,2	103,5	…	109,4	…
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	106,1[4)]	…	116,6[3)]	…	…	…	115,9*	…	…	…	…
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	105,5[4)]	…	…	…	…	…	115,8*	…	…	…	…
Sərəncamda qalan real gəlirlər	104,4[4)]	…	109,9[3)]	…	…	…	108,1*	…	…	…	…
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	108,3[3)]	106,6	119,7	111,5[1)]	111,1[3)]	115,1[1)]	118,1[3)]	113,0[3)]	…	117,7[1)]	…
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı	…	…	90,9[1)]	…	…	…	81,2[5)]	…	…	…	…
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	94,5	91,9	84,3	104,2	79,2	50,6	72,1[5)]	101,2[3)]	…	…	…

…ardı

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər

(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə; dəyər ifadəsində göstəricilər sabit qiymətlərlə; milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıs-tan	Qırğızıs-tan	Moldova	Rusiya	Tacikis-tan	Türk-mənistan	Özbəkis-tan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	93,9[6)]	2,1 d.	104,6[3)]	102,2[3)]	96,3[3)]	88,0[3)]	100,7[3)]	145,5	…	92,2[3)]	…
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	92,9	81,8	104,2	85,9	83,1	85,0[7)]	…	89,3	…	…	…
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	94,1	3,8 d.	105,6	106,6	112,7	88,3[8)]	…	194,7	…	…	…
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	97,0[6)]	159,3	105,4[3)]	93,1[3)]	106,7[3)]	101,9[3)]	92,2[3)]	121,5	…	107,4[3)]	…
o cümlədən											
MDB dövlətlərindən	91,4	3,9 d.	114,5	95,4	99,4	56,6[7)]	…	123,8	…	…	…
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	99,5	88,1	94,3	92,0	110,0	105,2[8)]	…	119,0	…	…	…

[1)] 2024-cü ilin yanvar-iyunu 2023-cü ilin yanvar-iyununa nisbətən.
[2)] Tacikistan Respublikasının İqtisadi İnkişaf və Ticarət Nazirliyinin məlumatlarına əsasən.
[3)] 2024-cü ilin yanvar-iyulu 2023-cü ilin yanvar-iyuluna nisbətən.
[4)] Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən.
[5)] 2024-cü ilin avqustu 2023-cü ilin avqustuna nisbətən.
[6)] 2024-cü ilin yanvar-iyulu 2023-cü ilin yanvar-iyuluna nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.
[7)] 2024-cü ildən etibarən Ukrayna üzrə məlumatlar istisna olmaqla
[8)] 2024-cü ildən etibarən Ukrayna üzrə məlumatlar daxil edilməklə
* Qiymətləndirmə
Qeyd: Türkmənistan üzrə məlumatlar ölkənin dövlət orqanlarının saytlarından götürülmüşdür. MDB Statistika Komitəsi 2022-ci ilin dekabr ayından Ukrayna üzrə məlumatları əldə etmir.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərlə ölçülür (istehsal üsulu). ÜDM hesabat dövründə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyərindən istehsal prosesinə sərf etdilmiş aralıq xərclər istisna edildikdən sonra əldə edilmiş ümumi əlavə dəyərə məhsula və idxala xalis vergilər əlavə edilməklə hesablanır.

ÜDM-in baza dövrünə nisbətən artım sürəti (fiziki həcm indeksi)- ÜDM-in baza dövrünün qiymətləri ilə qiymətləndirilmiş cari dövrdəki dəyərinin onun baza dövründəki dəyərinə bölünməsi yolu ilə alınır.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzdlu işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövriyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsini, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənasib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

-əlavə dəyər vergisi (ƏDV);

-aksizlər ;

-idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM- ÜDM-in ümumi həcmini ölkə əhalisinin dövr üzrə orta sayına bölməklə hesablanır.

Sənaye fəaliyyəti - "mədənçıxarma sənayesi", "emal sənayesi", "elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı" və "su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı" kimi fəaliyyət növləri ilə əhatə olunur.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmi - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusiləşdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərüffatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəridir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı - xam neftin, təbii (yanar) qazın hasilatı, bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi

və quyuların qazılması, təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı sahələrində məhsul istehsalıdır.

Qeyri neft-qaz sektorunda sənaye məhsulunun istehsalı - neft-qaz sektoru üzrə istehsal olunmuş məhsullar istisna olmaqla, sənayenin digər sahələrində məhsul istehsalıdır.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcminin dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində "əlavə dəyər" göstəricisi istifadə olunur.

Sənaye istehsalı indeksinin hesablanmasında mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə məlumatlar yalnız rüblük dövrilikdə nəzərə alınır.

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - bütün növ əsas fondların alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, istehsal olunmayan aktivlərə mülkiyyət hüququnun verilməsinə, qeyri-maddi əsas fondların (layihə-axtarış işləri, proqram təminatı, məlumat bazası, incəsənət və əyləncəli janr əsərlərinin orijinalları və s.) alınmasına və hazırlanmasına, əsas fondların dəyərinin artırılmasına yönəldilən sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir. Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə

edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılır.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait - tikinti layihəsində nəzərdə tutulmuş işlərin, o cümlədən tamamlama və abadlıq işlərinin yerinə yetirilməsi nəticəsində obyektin inşası və ya təmiri, yenidən qurulması yaxud bərpası işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir.

Məhsul istehsalı sahələrinə yönəldilmiş investisiyalar - sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti (mənzil tikintisi istisna olmaqla) fəaliyyət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Xidmət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalar - ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə, incəsənət və digər xidmət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Yaşayış evlərinin tikintisinə yönəldilmiş investisiyalar – çoxmənzilli binaların, fərdi yaşayış və bağ evlərinin tikintisinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - xam neftin, təbii (yanar) qazın hasilatı, bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi və quyuların qazılması, təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı ilə əlaqədar əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalardır.

Qeyri neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının digər sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalardır.

Əsas kapitala yönəldilmiş xarici investisiyalar - investisiya fəaliyyətini həyata keçirən əcnəbilərin, vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, xarici hüquqi şəxslərin və onların filial və nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların vəsaiti hesabına bütün növ əsas fondların alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur.

Əsas kapitala yönəldilmiş daxili investisiyalar - investisiya fəaliyyətini həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı və Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsi tərəfindən bütün növ əsas fondların alınmasına,

yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur.

Kənd təsərrüfatı – kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi və kənd təsərrüfatı heyvanlarının yetişdirilməsi əsasında yeyinti məhsulları və sənaye üçün xammal mənbəyi olan iqtisadiyyat sahəsidir. Heyvandarlıq və bitkiçilik (əkinçilik) kimi altsahələri vardır.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli və dənli paxlalı bitkilərin, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məsullarının dəyəri daxil edilir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanları və quşlarının saxlanması və təsərrüfatdaxili istifadəsi zamanı alınmış xam məhsulların (süd, yumurta, yun və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, habelə baramaçılıq, arıçılıq və s. heyvanların məhsullarının dəyəri daxil edilir.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksinin hesablanması üçün müqayisəli qiymətlər əsasında onların ümumi istehsal həcmi göstəricilərindən istifadə olunur.

Kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının ümumi yığımı bütün əkin sahələrindən istehsal olunmuş (faktiki yığılmış) məhsulların həcmidir. Ayrı-ayrı bitkilər (kartof, şəkər çuğunduru, günəbaxan və s.) və ya bitki qrupları (dənli və dənli paxlalı bitkilər, tərəvəz, bostan və s.) üzrə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin məhsuldarlığı – orta hesabla bir hektar yığım sahəsindən əldə edilmiş məhsulun səviyyəsini xarakterizə edir. Bu göstərici, bir qayda olaraq, sentnerlə hesablanır.

Heyvandarlıq məhsullarının istehsalı barədə məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə statistik hesabatlara, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə isə aparılan seçmə müayinə məlumatlarının əsasında müəyyən edilir. **Ət istehsalına** bütün növ mal-qara və quşların əti, piyi və içalatı daxildir. Məlumatlara həm sənaye üsulu ilə, həm də təsərrüfatdaxili kəsilmiş mal-qara və quşlar daxil edilir. **Süd istehsalı** inək, camış, qoyun və keçilərdən faktiki süd sağımını xarakterizə edir. Bura satılmış və təsərrüfatlarda istifadə edilmiş, balaların içirdilməsinə və sair məqsədlərə sərf olunmuş südün hamısı daxildir. **Yumurta istehsalı** cücə istehsalına (inkubasiyaya və s.) istifadə edilənlər də daxil olmaqla, bütün növ ev quşlarından alınmış yumurtanı əks etdirir. **Yun istehsalı** satılması və təsərrüfatda başqa məqsədlər üçün istifadə edilməsindən asılı olmayaraq, qoyun və keçilərdən qırxılmış bütün yunları, keçi qəzilini, habelə dəvə yununu əhatə edir. Bütün yunlar fiziki çəkidə, qırxımdan sonra yuyulmamış halda uçota alınır.

Mal-qara və quşların baş sayı əsas növlər üzrə (iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən inək və camışlar, donuz, qoyun və keçi, at, quş və s.) hesablanır və hesabat dövründən sonrakı ayın 1-nə olan vəziyyətə görə yazılır. Məlumatlar rüblük hesablanır. Mal-qara və quşların baş sayı statistik uçot və hesabat məlumatlarına əsasən müəyyən edilir.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların nəqliyyat vasitələrinin daşıdığı yükün həcmini daşınmış

məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yüklərin miqdarının onların daşınma məsafəsinəvurulmasından alınan hasillərin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və vertolyotlar, habelə metro vasitəsilə kommersiya əsasında daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsindən asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (pulsuz getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindaşıma nəqliyyatının işinin həcmini məsafə ilə xarakterizə edir və sərnişin-kilometrlə ölçülür. Sərnişin dövriyyəsi daşınmış sərnişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

İnformasiya və rabitə xidmətlərindən əldə edilən gəlir - informasiya və rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərin ümumi həcmidir. Bu göstərici əhaliyə, idarə, müəssisə və təşkilatlara göstərilmiş xidmətlər müqabilində informasiya və rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Milli hesablar sisteminin tələblərinə uyğun olaraq digər iqtisadi sahələrdə olduğu kimi, informasiya və rabitə müəssisələri üzrə də "informasiya və rabitə xidmətlərindən əldə olunmuş gəlir" göstəricisi formalaşdırılarkən ümumi gəlirin həcmi mal və xidmətlərin satışından əldə edilən vəsaitin müəssisələrin (idarənin, təşkilatın və s.) hesablaşma hesabına daxil olmasından asılı olmayaraq onun yaranması anındakı vəziyyətinə uyğun müəyyən edilir. Yəni bu göstərici hesablanarkən əldə olunan faktiki gəlirin məbləği deyil, hesabat dövründə göstərilən xidmətlərə görə hesablanmış məbləğ əsas götürülür.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi – əsasən əhaliyə onun istifadəsi və ya istehlakı üçün yeni və ya istifadə olunmuş malların emal edilmədən satışını əks etdirir.

Topdansatış ticarət dövriyyəsi - yeni və ya istifadə olunmuş malların pərakəndə ticarət, sənaye, kommersiya müəssisələrinə, institusional və ya peşəkar istehlakçılara, digər topdansatış ticarətçilərinə, həmçinin malların alqı-satqısı zamanı bu kimi şəxslərin və şirkətlərin adından çıxış edən agent və ya vasitəçilərə emal edilmədən təkrar satışını ifadə edir.

Ticarət dövriyyəsinin müqayisəli qiymətlərlə indeksi - məhsullar üzrə istehlak qiymətləri indeksi tətbiq edilməklə deflyasiya olunmuş cari göstəricinin baza göstəricisi ilə müqayisə edilməsi əsasında hesablanır. Ticarət dövriyyəsinin fiziki həcm indeksi qiymət dəyişikliklərinin təsiri istisna edilməklə fiziki həcmdəki dəyişikliyin dövriyyəyə təsirini ifadə edir.

İctimai iaşə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişi ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) - orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsini səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsini əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

İQİ-dən milli hesablar sistemi göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsində, ümumi daxili məhsulun son istifadəsinin ən mühüm komponentlərindən olan ev təsərrüfatlarının son istehlakına çəkilən xərclərin sabit qiymətlərdə hesablanmasında, eləcə də əhalinin real gəlirlərinin və digər göstəricilərin hesablanmasında istifadə olunur.

Orta illik istehlak qiymətləri indeksi - hesabat dövrünün orta qiymət dəyişməsinin əvvəlki ilin müvafiq dövrünün orta qiymət dəyişməsinə nisbətini göstərir.

İllik istehlak qiymətləri indeksi – hesabat ayının orta qiymət dəyişməsinin əvvəlki ilin müvafiq ayının orta qiymət dəyişməsinə nisbətini göstərir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri (SQİ) - sənaye müəssisələri tərəfindən istehsal olunan və satılan sənaye məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətlərinin müşahidəsi İqtisadi Fəaliyyət Növləri Təsnifatının Mədənçıxarma sənayesi, Emal sənayesi, Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarına uyğun olaraq aparılır. İstehsalçı qiymətinə əlavə dəyər vergisi, aksizlər və s. vergi ödəmələri, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri aid edilmir.

Kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri (KTQİ) - kənd təsərrüfatı müəssisələri, fərdi sahibkarlar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları tərəfindən satılan kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin müşahidəsi kənd təsərrüfatı müəssisələrinin, fərdi sahibkarların, ailə kəndli və ev təsərrüfatlarının seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymət indeksi - "Tikinti" iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikası göstəricilərindən biri hesab olunur və "tərkib elementləri" metodu ilə hesablanır. Tikinti-quraşdırma işlərində qiymətlərin müşahidəsi yaşayış evlərinin, sosial təyinatlı binaların, istehsal təyinatlı obyektlərin, yol və körpülərin tikintisi sahəsində həyata keçirilən tikinti işləri (xidmətləri) üzrə aparılır.

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin istehsalçı qiymət indeksləri - nəqliyyatda yükdaşıma və sərnişindaşıma, anbar təsərrüfatı, yardımçı nəqliyyat, poçt, kuryer, rabitə, İKT və reklam

sahəsində göstərilən xidmətlərin qiymətlərinin səviyyəsi və dinamıkasını xarakterizə edir.

İxrac əməliyyatlarının qiymət indeksi ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilərək ölkə sərhədlərindən kənara göndərilmiş malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, çatdırılma və gəminin göyərtəsinə yükləmə xərclərini əks etdirən FOB qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İdxal əməliyyatlarının qiymət indeksi ölkədə istehlak edilmək üçün, həmçinin təkrar ixrac etmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan alınan malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, idxalatçı ölkənin sərhədlərinə kimi sığorta və yükdaşıma xərclərini əks etdirən CİF qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İqtisadi fəal əhali (işçi qüvvəsi) – məşğul və işsiz əhalinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali – müəyyən olunmuş həftə ərzində (müayinə həftəsində) haqqı ödənilmək və ya qazanc (gəlir) əldə etmək müqabilində heç olmasa bir saat hər hansı əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

İşsiz əhali – müəyyən olunmuş həftə ərzində (müayinə həftəsində) işi və qazancı (gəliri) olmayan, müayinə həftəsindən əvvəlki son dörd həftə (və ya bir ay) ərzində ödənişli və ya gəlir gətirən hər hansı işlə məşğul olmaq üçün iş axtaran, müayinə həftəsində və ya sonrakı iki həftə ərzində işə başlamağa hazır olan əmək qabiliyyətli yaşda olan şəxslərdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsiz əhalinin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Bank - fiziki və hüquqi şəxslərdən depozitlərin və ya digər qaytarılan vəsaitlərin cəlb edilməsi, öz adından və öz hesabına kreditlərin verilməsini, habelə müştərilərin tapşırığı ilə köçürmə və hesablaşma-kassa əməliyyatlarını məcmu halda həyata keçirən hüquqi şəxsdir.

Depozit - müvafiq müqavilə şərtləri ilə faizlər və ya komisyon haqqlar ödənilməklə və ya ödənilmədən müştərilərin (əmanətçilərin) tələbi ilə qaytarılmasını və ya başqa hesaba köçürülməsini nəzərdə tutan bankın balansında aparılan cari, əmanət (depozit) və ya digər hesaba qoyulmuş və ya köçürülmüş pul vəsaitidir (elektron pulun emissiya edilməsi üçün qəbul edilmiş pul vəsaitləri istisna olmaqla)

Bank krediti - bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq qaytarılmaq, müəyyən müddətə və faizlər və (və ya) müqavilədə göstərilən digər ödənişlər ödənilmək şərti ilə, təminatla və ya təminatsız müəyyən məbləğdə borc verilən pul vəsaitidir.

Bank olmayan kredit təşkilatı - xüsusi razılıq (lisenziya) əsasında kreditlərin verilməsi və “Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında” Qanunla nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növlərini həyata keçirən ixtisaslaşmış kredit təşkilatıdır.

Kredit ittifaqı - mənafe ümumiliyi əsasında könüllü birləşən fiziki şəxslərin və (və ya) kiçik sahibkarlıq subyekti

olan hüquqi şəxslərin sərbəst pul vəsaitlərini cəmləşdirmək yolu ilə özlərinin qarşılıqlı kreditləşdirilməsi üçün yaratdıqları bank olmayan kredit təşkilatıdır.

Qiymətli kağızlar bazarı – qiymətli kağızların emissiyası, buraxılması, tədavülü, ödənilməsi, mülkiyyətçiliyi, saxlanılması, kompensasiyası, öhdəliklərlə yüklənməsi, tənzimlənməsi və digər əməliyyatların həyata keçirilməsi üzrə subyektlər arasında olan hüquqi və iqtisadi münasibətlərin məcmusudur.

Dövlət qiymətli kağızları - müvafiq icra hakimiyyəti orqanı və müvafiq qaydada buna səlahiyyətləndirilmiş qurum tərəfindən buraxılan qiymətli kağızlardır

Səhm – sahibinə hər hansı bir müəssisənin aktivlərində müəyyən bir paya sahiblik və payına uyğun olaraq müəssisənin gəlirinin bir hissəsinin divident şəklində əldə etmək hüququ verən qiymətli kağızdır.

Dövlət istiqrazı – Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən büdcə kəsirinin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə buraxılan istiqrazdır.

Korporativ istiqraz - özəl müəssisə tərəfindən əlavə vəsait cəlb etmək məqsədi ilə emissiya edilən borc qiymətli kağızıdır

Mərkəzi Bankın notları - Mərkəzi Bank tərəfindən bir ilədək müddətinə buraxılan adlı sənədsiz dövlət güzəştli qiymətli kağızlarıdır.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Əhalinin gəlirləri – hesabat dövrü ərzində ölkə əhalisinin (hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslər də daxil olmaqla) əmək ödənişləri, sahibkarlıq fəaliyyəti və mülkiyyətdən gəlirlərini, pul və natura şəklində aldıqları carı transferləri və digər daxilolmalarını əks etdirən, əhalinin həyat səviyyəsini səciyyələndirən mühüm makroiqtisadi göstəricilərdəndir. Bu göstəriciyə ev təsərrüfatlarının şəxsi istehlak məqsədilə istehsal etdikləri məhsulun, həmçinin mənzil sahiblərinin şərti hesablanmış xidmət haqlarının dəyəri də daxil edilir.

Əhalinin sərəncamda qalan gəlirləri – cari transferlər, o cümlədən vergilər, digər mütləq ödəmələr, könüllü üzvlük haqları, sosial sığorta ayırmaları çıxıldıqdan sonra əhalinin sərəncamında qalan gəlirlərdir.

Əhalinin hər nəfərə düşən gəlirləri - əhalinin gəlirlərinin ümumi məbləğinin ölkə əhalisinin dövr üzrə orta sayına bölməklə hesablanır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun faktiki işləmiş muzdlu işçilərin orta siyahı sayına (sosial və ödənişsiz məzuniyyətdə olan şəxslər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Əhalinin son siyahıyaalınmasının yekun məlumatları əsasında siyahıyaalmadan sonrakı dövrlər üzrə əhalinin sayı və strukturunda , eləcə də bəzi nisbi göstöricilərdə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında aktlarda olan məlumatların statistik cəhətdən hər ay işlənməsi əsasında əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikası yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin

siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyata alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

E-mail:sc@stat.gov.az
http://www.stat.gov.az

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
AZ 1136, İnşaatçılar prospekti 81
Nüsxə 140